

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Skiljer sig nedskrivningarna av goodwill mellan länder beroende på rättstradition?

- En studie av börsnoterade företag i EU

Magisteruppsats i Företagsekonomi

Externredovisning

Vårterminen 2010

Handledare:

Jan Marton

Emmeli Runesson

Författare:

Victor Cukierman

850920

Susanna Dahlström

860716

Förord

Vi vill tacka våra handledare, Jan Marton och Emmeli Runesson, för deras engagemang och hjälp under vår uppsatstid. Vidare vill vi tacka opponentgrupperna för deras värdefulla förslag och kommentarer till vår uppsats under arbetets gång samt Margareta Dahlström och Eva Löf för att ha korrekturläst uppsatsen. Ett tack riktas också till Louise Iderheim, koncernredovisare på Capio, för hennes värdefulla synpunkter rörande goodwill.

Göteborg 2010-06-01

Victor Cukierman

Susanna Dahlström

Magisteruppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, Externredovisning, Vårterminen 2010

Författare: Victor Cukierman och Susanna Dahlström

Handledare: Jan Marton och Emmeli Runesson

Titel: Skiljer sig nedskrivningarna av goodwill mellan länder beroende på rättstradition? – En studie av börsnoterade företag i EU

Ämnesord: Redovisning, rättstradition, IAS 36, IFRS 3, goodwillnedskrivning, lågkonjunktur

Bakgrund och problem: EU har sedan år 2005 beslutat att alla noterade företag inom unionen ska tillämpa IASBs regelverk i koncernredovisning för att öka jämförbarheten i de finansiella rapporterna. IASB syftar till att harmonisera den internationella redovisningen men flera forskare bland annat D'Arcy (2006) menar att ett gemensamt regelverk inte är tillräckligt eftersom det är många faktorer som påverkar ett lands redovisning, bland annat den kulturella, politiska och ekonomiska miljön (Ball, Kothari & Ashok, 2000). La Porta et. al (1998) har gjort en omfattande klassificering av länders historiska ursprung med beaktande för vilken rättstradition ett land härstammar ifrån, samt vilket skydd som ges till investerarna. Utifrån den här indelningen har La Porta et al. (1998) kommit fram till fyra grupper; common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen. Uppsatsens huvudsakliga frågeställning är därmed; *Har länderna i EU olika benägenheter att skriva ner goodwill vid en konjunkturedgång beroende på vilken rättstradition de härstammar ifrån?* Författarna valde att studera goodwillposten då den utgör en post som är förknippad med svåra bedömningar för företagen (Marton, 2007).

Syfte: Uppsatsen syftar till att kartlägga vilka samband som finns under en lågkonjunktur mellan de fyra identifierade gruppernas goodwillnedskrivningar. Författarna ämnar också kontrollera om det finns nationella skillnader inom en och samma grupp samt diskutera varför skillnader kan uppstå.

Avgränsningar: Författarna har valt att studera nedskrivningarna av goodwill i 16 länder i EU, grupperade utefter vilken rättstradition de härstammar ifrån. Uppsatsen har också avgränsats till att enbart beröra åren 2007, 2008 och 2009.

Metod: Uppsatsen är av kvantitativ art då data samlats in från 3495 noterade företag i EU. Författarna har vidare valt att tillämpa hypotesprövningar för att urskilja de statistiska sambanden mellan de fyra identifierade gruppernas goodwillnedskrivningar.

Resultat och slutsatser: Resultatet i uppsatsen visar att det finns skillnader mellan de olika gruppernas goodwillnedskrivningar trots att de numera tillämpar samma regelverk, IFRS. De mönster som kan urskiljas är att grupperna skriver ner goodwillposten olika mycket och vid skilda tidpunkter efter en konjunkturedgång, beroende på rättstradition.

Förslag till vidare forskning: Ett alternativ är att jämföra diskonteringsräntan vid nedskrivningsprövningen mellan företag i EU. Ett annat är att följa upp resultatet i denna studie som fann nationella skillnader inom den franska gruppen. I vilka länder inom gruppen skiljer sig goodwillnedskrivningen och varför?

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problemdiskussion	2
1.3 Problemformulering	3
1.4 Syfte	3
1.5 Avgränsningar	3
1.6 Uppsatsens disposition	3
2. Föreställningsramen och väsentliga standarder	4
2.1 IASBs Föreställningsram	5
2.1.1 Finansiella rapporter	5
2.1.2 Kvalitativa egenskaper	5
2.2 IFRS 3	6
2.2.1 Goodwill	6
2.3 IAS 36 Nedskrivningar	7
3. Referensram	9
3.1 Historiska faktorer som påverkar redovisningen	9
3.2 Common law och civil law	9
3.2.1 Common law	9
3.2.2 Civil law	10
3.2.3 Den franska gruppen	10
3.2.4 Den tyska gruppen	10
3.2.5 Den skandinaviska gruppen	10
3.3 Goodwillpostens olika faser	11
3.3.1 Storbritannien	11
3.3.2 Frankrike	12
3.3.3 Tyskland	12
3.3.4 Sverige, Danmark och Finland	12
3.4 Faktorer som temporärt kan påverka redovisningen	13
3.5 Konjunkturen	13
3.5.1 Företagens P/B- tal	14
3.6 Diskussion om goodwill och rättstradition	14
3.7 Val av hypoteser	16
4. Metod	18
4.1 Undersökningsmetod	18
4.2 Kontroll av data	18
4.3 Insamling av data	19
4.4 Bearbetning av data	19
4.5 Statistiska test	19
4.5.1 Motivering av valda test	19
4.5.2 Kruskal-Wallis	19
4.5.3 Mann-Whitney U-test	20
4.6 Hypoteser och statistiska undersökningar i SPSS	20
4.7 Validitet och reliabilitet	21
5. Empiri och Resultat	22
5.1 Insamlad data	22
5.2 Företagens P/B- tal	23
5.3 Resultat	23
5.4 Test ett; Jämförelse mellan alla grupper	23
5.4.1 Jämförelse mellan grupperna år 2007 till år 2009	23
5.5 Test två; jämförelse mellan två grupper år 2007 till år 2009	24
5.5.1 Common law gruppen jämfört med den franska gruppen	24
5.5.2 Common law gruppen jämfört med den tyska gruppen	25

5.5.3 Common law gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen	25
5.5.4 Den skandinaviska gruppen jämfört med den franska gruppen	26
5.5.5 Den tyska gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen	26
5.5.6 Den tyska gruppen jämfört med den franska gruppen	27
5.5.7 Sammanfattning av det andra testets hypoteser.....	28
5.6 Test 3 - jämförelse mellan två länder år 2007 till 2009.....	28
5.6.1 Tyskland jämfört med Frankrike.....	28
6. Analys	29
6.1 Skillnader mellan grupperna.....	29
6.2 Skillnader mellan två grupper	30
6.2.1 Common law gruppen jämfört med den franska gruppen	30
6.2.2 Common law gruppen jämfört med den tyska gruppen	31
6.2.3 Common law gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen	32
6.2.4 Den tyska gruppen jämfört med den franska gruppen	32
6.2.5 Den skandinaviska gruppen jämfört med den franska gruppen	32
6.2.6 Den tyska gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen	33
6.3 Nationella skillnader inom gruppen	33
7. Slutsats	34
7.1 Förslag till vidare forskning.....	35
Bilaga A	37
Bilaga B	38
8. Referenser	39
8.1 Böcker.....	39
8.2 E-böcker.....	40
8.3 Artiklar.....	40
8.4 Internet.....	41

Figurförteckning

Tabell 3.2.1 – Tabellen visar vilken placering de fyra grupperna fick i La Portas et al. (1998) undersökning, där ett motsvara bästa placering.....	11
Diagram 3.5.1 - Tillväxttakten för BNP volym - procentuell förändring från föregående år.....	14
Tabell 5.1.1 – Empiriskt urval	22
Tabell 5.1.2 – Antalet nedskrivningar	22
Diagram 5.1.1 – Procentuella nedskrivningen.....	23
Tabell 5.2.1 – Det genomsnittliga P/B-talet.....	23
Tabell 5.4.1 – Jämförelse mellan grupperna år 2007 till 2009 - Signifikansnivån 0,05.....	24
Tabell 5.5.1 – Jämförelse common law gruppen mot den franska gruppen - Signifikansnivån 0,05	24
Tabell 5.5.2 – Jämförelse common law gruppen mot den tyska gruppen - Signifikansnivån 0,05.....	25
Tabell 5.5.3 – Jämförelse common law gruppen mot den skandinaviska gruppen - Signifikansnivån 0,05	25
Tabell 5.5.4 – Jämförelse den skandinaviska gruppen mot den franska gruppen - Signifikansnivån 0,05	26
Tabell 5.5.5 – Jämförelse den tyska gruppen mot den skandinaviska gruppen - Signifikansnivån 0,05	27
Tabell 5.5.6 – Jämförelse den tyska gruppen mot den franska gruppen - Signifikansnivån 0,05.....	27
Tabell 5.6.1 – Jämförelse Tyskland mot Frankrike - Signifikansnivån 0,05.....	28
Tabell Bilaga B - Real BNP-tillväxt.....	38

Förkortningar

BNP	Bruttonationalprodukt
EU	Europeiska Unionen
FASB	Financial Accounting Standards Board
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Council
IFRIC	International Financial Reporting Interpretations Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
SIC	Standing Interpretations Committee
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences

Begreppsförklaring

IFRS 3	Rörelseförvärv
IAS 36	Nedskrivningar

Definition

Rättstradition = När La Porta et al. (1998) delade in länderna som ingick i undersökningen utgick de ifrån ett antal faktorer som författarna i denna studie valt att gemensamt beteckna; rättstradition. Faktorer som därmed ingår i begreppet rättstradition är följande; styrkan i det juridiska systemet, risk för korruption, risk för tvångsinlösen, informationsnivån i redovisningen, risk för indragna eller försämrade kontrakt från landets regering och företagets etableringsmöjlighet i landet.

$$*P/B\text{-tal} = \frac{\text{Aktiekurs}}{\text{Egetkapital / Aktie}}$$

* (Nilsson, Isaksson & Martikainen, 2002)

1. Inledning

1.1 Bakgrund

I takt med att handeln ökat över nationsgränserna inom den *Europeiska Unionen*, EU ställs högre krav på att informationen i de finansiella rapporterna måste standardiseras, för att investerare och intressenter ska kunna jämföra länders finansiella rapporter med varandra. Detta görs för att möjliggöra integrering av de europeiska finansmarknaderna samt utveckla dess internationella konkurrenskraft. (europa.eu - 2010-04-06)

Historiskt har länderna i EU utvecklat sin redovisning i olika riktningar då länderna härstammar från olika rättstraditioner som influerat redovisningens utformning (D'Arcy, 2006). La Porta, Lopez-de-Silanes, Shleifer och Vishny (1998) har gjort en omfattande klassificering av länders historiska ursprung med beaktande för vilken rättstradition ett land härstammar ifrån, samt vilket skydd som ges till investerarna. Utifrån den här indelningen har La Porta et al. (1998) kommit fram till fyra grupper; common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen. EU har för att uppnå ett gemensamt regelverk inom unionen valt att implementera ett regelverk från *International Accounting Standards Board, IASB* för alla börsnoterade bolags koncernredovisning (Lönnqvist, 2009).

IASB, är en internationell, fristående, stiftelse som har bildats för att skapa ett internationellt redovisningsregelverk. Organisationen ansvarar för att ge ut redovisningsstandarden *International Financial Reporting Standards, IFRS*, och *International Accounting Standards, IAS* (Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter, 2009). Syftet med IFRS är att säkerställa kvalitén och öka jämförbarheten i de finansiella rapporterna mellan länder (Nobes & Parker, 2006). Idag tillämpas IFRS regelverket för noterade företag i omkring 100 länder världen över (Van de Poel, Maijor & Vanstraelen, 2009).

När det gäller hanteringen av goodwill har övergången till IFRS inneburit en stor förändring för länderna i EU vad gäller hur den skall redovisas och värderas. För ett flertal länder i EU klassades tidigare goodwill som en tillgång med begränsad livslängd för att nu istället ha en obegränsad livslängd. I praktiken betyder detta att goodwill inte längre skall skrivas av under en bestämd nyttjandeperiod utan istället skall den nedskrivningsprövas minst en gång per år utifrån framtida kassaflöden. Understiger det prognostiserade kassaflödet goodwillvärdet skall nedskrivning ske (IAS 36 punkt 30, 2009).

Immateriella tillgångar anses som ett av de svåraste tillgångsslagen att värdera, där goodwill utgör den mest omdiskuterade posten (Sundgren, Nilsson & Nilsson, 2007). I tidsskriften *Balans* har även goodwill ifrågasatts när det gäller dess jämförbarhet och en förklaring som ges är att företagsledningens utrymme för bedömningar ökat (Marton, 2009).

Länderna i Europa härstammar från olika juridiska system, vilket påverkar den nationella redovisningens utformning som nämnts tidigare. Efter 2005 har dock en harmonisering av redovisningsreglerna skett på de jure nivå i och med att alla noterade företag i EU skall följa IFRS. Denna uppsats kommer att fokusera på jämförbarheten av

goodwillposten vid en konjunkturedgång i EU. Eftersom det bland annat framkommit i tidskriften *Balans* att goodwillposten utgör en av de mer kontroversiella redovisningsområdena har författarna valt att utgå ifrån denna post (Marton, 2007). Dessutom har goodwillvärdet ökat under det senaste decenniet vilket dels beror på att företagsförvärven ökat samt på att IFRS 3 nu tillämpas (Hamberg, Paananen & Novak, 2009). Revisorer och massmedia har också gått ut och varnat för att företagen riskerar att behöva göra nedskrivningar av goodwillen efter finanskrisen (ey.com- 2010-04-16).

1.2 Problemdiskussion

Goodwillposten har vuxit markant de senaste åren och utgör i flera företag en betydande del av tillgångarna (Hamberg, Paananen & Novak, 2009). Hur goodwillposten skall hanteras har debatterats sedan länge och är i och med införandet av IFRS i EU återigen ett aktuellt ämne.

Van de Poel, Maijor och Vanstraelen (2009) drog i sin undersökning slutsatsen att IFRS 3 kräver ökade bedömningar, vilket i sin tur gör det mindre troligt att beslutsfattare och revisorer genomför nedskrivningsprövning av goodwill på samma sätt i olika länder. Studien visar empiriskt stöd för att antalet nedskrivningar av goodwill skiljer sig mellan länder. Vidare anges att en nedskrivning är mer trolig hos ett företag som gör ett ovanligt dåligt resultat "Big Bath Accounting" eller ett ovanligt bra resultat "Earnings Smoothing". Ytterligare en slutsats av studien är att frekvensen av nedskrivningar av goodwill kan sammankopplas med styrkan i rättssystemet. I och med att en nedskrivning inte får återföras ställs företagsledningen inför svåra beslut om hur de ska hantera en tillfällig värdeminskning på goodwillposten vid t.ex. en hastig konjunkturedgång. Skall beslut om en nedskrivning tas med en gång eller skall en nedskrivning undvikas för att se om värdeminskningen endast var tillfällig?

För företagen i EU innebär införandet av IFRS att företagen inte längre skriver av sin goodwill enligt plan, utan varje företag gör egna bedömningar om nedskrivning krävs. Ett problem som kan uppstå är att jämförbarheten minskar då företag gör olika bedömningar angående värderingen av goodwillposten. I vissa fall kan jämförbarhet få stå tillbaka för att relevansen skall öka (Marton, Falkman, Lumsden, Petterson & Rimmel, 2008). En fråga som uppstår är om företagens värdering av goodwillposten är jämförbar bland företagen i Europa efter införandet av IFRS, framförallt vid tidpunkten efter konjunkturedgång då fler företag riskerar en nedskrivning och företagsledningen då är tvungen att göra svåra bedömningar.

Redovisningens syfte är att tillgodose intressenters informationsbehov så att de kan fatta rationella beslut (Smith, 2006). När ett och samma redovisningssystem tillämpas, såsom IFRS, finns det dock risk för att reglerna tillämpas olika eftersom ländernas ursprung skiljer sig åt. Detta kan bero på att standarderna tolkas avvikande då länder har olika förutsättningar socialt, ekonomiskt och legalt (Jaafar & McLeay, 2007). Skillnader kan också uppstå på grund av att olika länder har olika typer av användare vars informationsbehov tenderar att skilja sig åt, vilket gör att länderna har en viss tendens till att anpassa sina rapporter efter sina användares behov (Föreställningsram för utformning av finansiella rapporter, 2009). IASBs standarder ger inte alltid en specifik vägledning för hur en situation skall hanteras utan istället måste vägledning sökas i IASBs föreställningsram där företaget själva får göra en professionell bedömning

(Marton et al., 2008). Dessa bedömningar görs av företagsledare som har olika bakgrunder vilket kan leda till att olika tolkningar görs (Nobes, 2006).

Forskare har visat att redovisningen påverkas förutom av regler också av den kulturella, politiska och ekonomiska miljön (Bradshaw & Miller, 2007; D'Arcy, 2006; Ball, Kothari & Ashok, 2000). Syftet med IASB är som tidigare nämnts att harmonisera redovisningsreglerna för att öka jämförbarheten mellan olika länders finansiella rapporter, därmed antas att redovisningen av goodwillposten blivit mer jämförbar i och med införandet av IFRS. Frågan vår uppsats ämnar besvara är huruvida harmoniseringen på de jure nivå inneburit en de facto harmonisering av redovisningsreglerna i EU eller om länders ursprungliga rättstraditioner fortfarande präglar deras tillämpning av IFRS.

1.3 Problemformulering

Föregående problemdiskussion leder fram till uppsatsens huvudsakliga frågeställning:

- **Har länderna i EU olika benägenheter att skriva ner goodwill vid en konjunkturedgång beroende på vilken rättstradition de härstammar ifrån?**

1.4 Syfte

Uppsatsen kommer att undersöka om det går att statistiskt säkerställa att de fyra identifierade grupperna i EU skriver ner goodwillposten på ett jämförbart sätt vid en konjunkturedgång. Vidare ska författarna försöka urskilja om det finns ett samband mellan nedskrivningarna av goodwill och vilken rättstradition som länderna historiskt utvecklats ifrån. Uppsatsen syftar också till att kontrollera om det finns nationella skillnader inom en och samma grupp. Slutligen kommer författarna att diskutera varför skillnader kan uppstå, även om de undersökta länderna tillämpar samma regelverk, IFRS.

1.5 Avgränsningar

Uppsatsen kommer att begränsas till åren 2007, 2008 och 2009. Vidare kommer studien att avgränsa sig till marknadsnoterade företag i 16 europeiska länder, se Bilaga A. Dessa länder kommer sedan att delas in i fyra grupper utifrån vilken rättstradition de härstammar ifrån. Där studien avser att undersöka om goodwillposten är jämförbar avgränsar sig författarna till undersökning av nedskrivning av goodwillposten.

1.6 Uppsatsens disposition

Föreställningsramen och väsentliga standarder: Kapitlet inleds med att behandla föreställningsramen, IFRS 3 och IAS 36 som utgör de grundläggande standarderna som berör hantering av goodwill.

Referensram: Referensramen tar upp historiska faktorer som påverkat redovisningens utveckling samt några faktorer som gör att redovisningen påverkas temporärt. Därefter påbörjas diskussionsnittet som tar upp tidigare forskning som berör ämnesområdet och slutligen motiveras och presenteras uppsatsens hypoteser.

Metod: Beskriver tillvägagångssättet som författarna haft för att besvara studiens frågeställning. Undersökningsmetod, urvalsmetod samt statistiska modeller presenteras för att ge läsaren en översikt över studiens angreppssätt.

Empiri och resultat: De empiriska data som ligger till grund för de statistiska testen presenteras översiktligt i form av tabeller och diagram. Resultaten från de statistiska testerna presenteras sedan med hjälp av tabeller som utgått ifrån informationen som SPSS genererat.

Analys: Med referensramen som grund analyseras sedan de statistiska testens utfall i syfte att besvara den uppsatta frågeställningen.

Slutsats: Resultatet av studien blir att den uppställda frågeställningen besvaras samt att förslag till framtida forskning ges.

2. Föreställningsramen och väsentliga standarder

Uppsatsen kommer att analyseras utifrån de kvalitativa egenskaperna i IASBs föreställningsram, med fokus på jämförbarhet. Undersökningen utgår ifrån insamlad data av goodwillnedskrivning varför författarna i detta avsnitt också tar upp två standarder som berör goodwill.

2.1 IASBs Föreställningsram

IASBs föreställningsram finns för att hjälpa till att tolka information i de finansiella rapporterna som upprättas i enlighet med IFRS (Fagerström & Lundh, 2005). Föreställningsramen är inte överordnad de specifika standarderna, vilket betyder att om texten i standarden och föreställningsramen skiljer sig åt ska alltid det som står i den specifika standarden tillämpas. Anledningen till att föreställningsramen framarbetades var för att ge en bättre teoretisk grund till de enskilda standarderna som ges ut samt att göra redovisningsreglerna mer tydliga och mindre godtyckliga. Ramverket är inte tänkt som informationsgrund för intern rapportering utan den vänder sig till externa intressenter. (Marton et al., 2008)

2.1.1 Finansiella rapporter

De finansiella rapporternas syfte är att tillhandahålla information om företagets finansiella ställning och resultat. Information ska lämnas i den mängd den tillgodoser merparten av användarnas informationsbehov. Det är också väsentligt att rapporterna avspeglar företagsledningens kompetens att förvalta företaget. Enligt föreställningsramen är redovisningen uppbyggd på två grundläggande antaganden; bokföringsmässiga grunder samt antagande om fortlevnad. (Fagerström & Lundh, 2005)

2.1.2 Kvalitativa egenskaper

I punkt 24 i föreställningsramen (2009) tas de kvalitativa egenskaperna upp. De utgör de egenskaper som gör den finansiella informationen användbar för användaren. De mest centrala kvalitativa egenskaperna är begriplighet, relevans, tillförlitlighet samt jämförbarhet.

För att informationen ska vara relevant kräver ramverket att informationen måste vara av värde för användaren som beslutsunderlag (Föreställningsram för finansiella rapporter, punkt 26, 2009). Det finns två olika typer av relevans; prognosrelevans samt återföringsrelevans. Prognosrelevans uppnås då investeraren utnyttjar redovisningen för att göra framtidsprognoser om företaget medan återföringsrelevans används till att bedöma hur utfallet blev av redovisningen. (Smith, 2006)

Informationen är tillförlitlig om den inte är vinklad eller innehåller väsentliga fel. Ibland kan information vara relevant men så pass osäker att den riskerar att ge vilseledande information, därför kan relevans och tillförlitlighet ibland stå för två olika ställningstaganden som kan komma att kollidera med varandra (Föreställningsram för finansiella rapporter, punkt 31 och 32, 2009).

Jämförbarhet är en viktig kvalitativ egenskap eftersom användaren måste ges möjligheten att bilda sig en uppfattning om trender inom ett företaget över en längre

period samt ges möjligheten att jämföra olika företags finansiella rapporter med varandra. Kravet på jämförbarhet innebär därför att information skall ges till användaren angående vilka redovisningsprinciper som tillämpats i företaget och att information uppges om eventuella ändringa gjorts och vad de ändringarna fått för effekter på redovisningen (Föreställningsram för finansiella rapporter, punkt 39 och 40, 2009). Jämförbarheten får ibland stå tillbaka för att redovisningens relevans ska öka (Marton et al., 2008).

2.2 IFRS 3

IFRS 3 *Business Combinations* anger hur den finansiella rapporteringen ska utformas när företag genomför rörelseförvärv och standarden poängterar att alla rörelseförvärv skall redovisas genom tillämpning av förvärvsmetoden. Förvärvsmetoden innebär att förvärvaren redovisar den förvärvade enhetens identifierbara tillgångar, skulder samt eventualförpliktelser till deras verkliga värde vid förvärvstidpunkten. Uppstår ett övervärde skall det tas upp som goodwill. (IFRS 3, punkt 1, 2009)

Standarden anger också att företag i så stor utsträckning som möjligt ska identifiera och enskilt redovisa de olika specifika immateriella tillgångarna (IFRS 3 punkt 37 och 45, 2009). Det här är viktigt inte enbart vid förvärvet utan också senare då förvärvsanalysens beräkning av anskaffningskostnaden för tillgångarna och skulderna har betydelse för koncernens framtida resultatredovisning. Resultaträkningen belastas nämligen årligen eftersom tillgångarna har begränsad livslängd och därför årligen skrivs av. (Edenhammar & Thorell, 2005)

Den tidigare standarden som tillämpades inom IASB hette IAS 22 *Företagsförvärv och samgåenden* samt SIC-tolkningarna 9, 22 och 28 (IFRS 3 punkt 86, 2009). Förändringarna mellan den nya och den gamla standarden som skedde 2005 berör främst koncernredovisningen och har inneburit att nu endast förvärvsmetoden får tillämpas vid företagsförvärv, att goodwill inte längre får skrivas av linjärt samt att immateriella tillgångar nu ska i större skala än tidigare identifieras och redovisas separat från goodwillen. Anledningen till att den nya standarden IFRS 3 togs fram bottnar i att det amerikanska redovisningsorganet FASB tog fram två nya standarder rörande företagsförvärv och immateriella tillgångar. IASB har valt att efterlikna FASB för att ytterligare öka harmoniseringen i det internationella redovisningssystemet. (deloitte.se 2010-04-15)

2.2.1 Goodwill

Goodwill är en icke identifierbar immateriell tillgång med obestämbar nyttjandeperiod (Marton et al. 2008). Goodwill utgör det övervärde som kan uppstå när ett företag (moderbolag) förvärvar ett annat företag (dotterbolag) för en köpeskilling som överstiger det verkliga värdet av nettotillgångarna i det förvärvade bolaget (Edenhammar & Thorell, 2005). Enligt IFRS 3 punkt 51 a och b (2009) ska goodwill som uppkommit genom ett rörelseförvärv tas upp som en tillgång och värderas till anskaffningsvärdet.

I punkt 55, fortfarande under IFRS 3 (2009), framkommer att goodwill som uppkommit i ett rörelseförvärv inte skall skrivas av utan att goodwillposten istället minst en gång per år ska prövas för om ett nedskrivningsbehov föreligger.

2.3 IAS 36 Nedskrivningar

Syftet med IAS 36 är att beskriva de metoder som företag ska använda för att säkerställa att tillgångarna inte redovisas till ett högre värde än återvinningsvärdet (IAS 36, 2009).

Det kan vara svårt att avgöra värdet på en tillgång, och speciellt för en tillgång som goodwill, eftersom den posten är svår att koppla samman med ett specifikt kassaflöde (Marton et al 2008). I boken *IFRS – i teori och praktik* tar författarna upp problematiken med att ta in värderingar i de finansiella rapporterna, då värderingar baseras på subjektivitet och kan utnyttjas av företagen genom att de redovisar i enlighet med deras egna incitament istället för att göra neutrala bedömningar. I den nyare standarden IAS 36 har normgivarna försökt minska subjektiviteten i bedömningarna. Bland annat genom att väsentligt utöka kraven på lämnade upplysningar för att användaren bättre ska kunna avgöra om företaget gjort nödvändiga nedskrivningar. De här upplysningarna kan dock vara känsliga för företagen att lämna ut då de inte vill avslöja sina affärshemligheter. Även denna standard har inspirerats av amerikanska FASB standard. Företag som tillämpar IFRS 3 ska vid nedskrivning av goodwill tillämpa IAS 36. (Marton et al., 2008)

I IAS 36 punkt 18 definieras återvinningsvärdet som ... ”det högre av det verkliga värdet minus försäljningskostnaderna för en tillgång eller kassagenererande enhet och dess nyttjandevärde”. Det verkliga värdet minus försäljningskostnaderna motsvarar det värdet som en oberoende part, med intresse för att transaktionen genomförs är villig att betala (IAS 36 punkt 27, 2009). Nyttjandevärdet preciseras i punkt 30 där det kortfattat kan beskrivas som nuvärdet av framtida betalningar som antas komma företaget till del. Diskonteringsräntan bedöms utifrån de aktuella avkastningskrav som kan härledas ifrån marknadsmässiga transaktioner för likartade tillgångar eller från den vägda genomsnittskapitalkostnaden för noterade företag (IAS 36 punkt 56, 2009).

Om det redovisade värdet är högre än återvinningsvärdet anger standarden att tillgången ska skrivas ned. Kriterierna för att en nedskrivning ska göras är gemensamma för både materiella och immateriella tillgångar, dock skiljer sig reglerna en del för goodwill jämfört med de övriga tillgångarna eftersom en nedskrivning på goodwill inte får lov att återföras (Smith, 2006; IAS 36 punkt 124, 2009). Om en goodwillnedskrivning görs i en lågkonjunktur innebär detta att den inte får återföras i en konjunkturuppgång (Lönqvist, 2009). Standardens förklaring anges i punkt 125 där det framgår att ökningen antagligen beror på interntupparbetad goodwill som inte får lov att redovisas (IAS 36, 2009).

Nedskrivningsprövning ska genomföras årligen samt om det finns tecken på att en nedskrivning bör göras. När under året som prövningen görs är valfri dock ska den konsekvent testas vid samma tidpunkt varje år (IAS 36 punkt 96, 2009). Om ett nedskrivningsbehov föreligger för en kassagenererande enhet ska alltid goodwill som är knuten till enheten skrivas ned först (IAS 36 punkt 104, 2009).

Det finns ett antal externa och interna parametrar som företagen ska beakta innan de tar ställning till om ett nedskrivningsbehov föreligger. I IAS 36 punkt 12 anges dessa.

Externa faktorer som tas upp är;

1. Om marknadsvärdet minskat av andra orsaker än dess ålder eller normala användning.
2. Om betydande förändringar skett på marknaden som kan innebär negativa effekter för företaget som exempelvis att ny teknik getts ut eller nya lagar.
3. Om marknadens avkastningskrav har stigit vilket kan påverka diskonteringsatsen som används för beräkningen av nyttjandevärdet för en tillgång och som därmed kan medföra att tillgångens värde väsentligt minskar.
4. Om företag redovisar ett eget kapital som överstiger börsvärdet (P/B-talet kommer vi ta upp närmare i referensavsnittet).

Interna faktorer som tas upp är;

1. Om det finns belägg för att en tillgång är föråldrad eller skadad.
2. Om betydande förändringar väntas medföra att tillgången inte kan nyttjas för avsett ändamål.
3. Om interna rapporter tyder på att avkastningen förväntas bli lägre än vad som prognostiserats.

Sammanfattningsvis kan konstateras att om det beslutas att en tillgång ska skrivas ner, kommer värdena både i balans- och resultaträkningen att minska eftersom tillgångens redovisade värde reduceras, samtidigt som en kostnad belastar resultatet. Om ingen nedskrivning görs blir resultatet bättre jämfört med om företaget gjort årliga avskrivningar på tillgången. Dock kan företaget drabbas negativt när värdet på tillgången inte längre kan motiveras och en nedskrivning måste göras. Ofta inträffar detta i samband med lågkonjunktur vilket ytterligare kan spåda på att det blir stora fluktuationer i det redovisade resultatet mellan olika år. För att överleva en nedskrivning i lågkonjunktur krävs därför att företagen har en tillräckligt stor finansiell styrka. (Marton et al., 2008)

3. Referensram

Detta avsnitt syftar till att presentera vilka rättstraditioner som historiskt präglat länderna i EU och vilken påverkan de haft på ländernas goodwillnedskrivning. Vidare syftar avsnittet till att kartlägga andra faktorer som temporärt påverkar goodwillvärdering. Avslutningsvis tas en diskussion upp angående tidigare nämnda faktorer och uppsatsens hypoteser presenteras samt motiveras.

3.1 Historiska faktorer som påverkar redovisningen

Att redovisningen skiljer sig åt mellan länder beroende på rättstraditionen och kulturella skillnader har påpekats av flera forskare (D'Arcy 2006; Ball, Kothari & Robin, 2000). Ball, Kothari och Robin (2000) anser att den största skillnaden i redovisningen mellan länder uppkommer på grund av politikens inblandning i landets ekonomi. Vidare anger Nobes (2006) studie en rad faktorer som bidrar till att nationella redovisningsskillnader uppstår i den internationella redovisningen. De övergripande skillnaderna uppger Nobes (2006) grundas i ländernas olika finansierings-, rätts- samt skattesystem. Nedan kommer dessa områden beröras, men störst vikt kommer att ligga på ländernas olika rättssystem.

3.2 Common law och civil law

Skillnader mellan nationella redovisningsregler har studerats mycket, och en vanligt förekommande indelning av länders redovisningstraditioner är den kontinentala respektive den anglosaxiska grupperingen (Nobes, 1998; Ali & Hwang, 2000; Delvaille, Ebber, & Saccon, 2005). Den uppdelningen har dock ifrågasatts bland annat av Alexander och Archer (2000) som menar att en sådan tydlig indelning av den anglosaxiska traditionen ej existerar. Istället påvisar de att det finns många interna skillnader även inom den så kallade "homogena" anglosaxiska gruppen (ibid, 2000). Även D'Arcy (2001) menar att klassificeringen är för okomplicerad för att fullständigt täcka in alla nationella olikheterna som finns inom redovisningen.

En mer förfinad indelning har gjorts av La Porta et al. (1998) som har kartlagt ett flertal länders rättstradition och investerarskydd. I La Portas et al. (1998) studie framkommer att common law traditionen tenderar att ge det bästa investerarskyddet, medan civil law traditionen tenderar att ge ett svagare skydd. I artikeln kommer det också fram att ett lands kapitalmarknad är benägen att variera beroende på vilket investerarskydd som ges. Det betyder att länder som ger utomstående finansiärer ett bättre skydd mot expropriation tenderar att ha större kapitalmarknader. Utifrån de här kriterierna identifierar La Porta et al. (1998) fyra olika grupper; common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen. Nedan kommer dessa grupper att beskrivas.

3.2.1 Common law

Common law traditionen utvecklades i England och idag praktiseras liknande versioner av traditionen i flera delar av världen bland annat i USA, Irland, Indien och Australien. (Nobes & Parker, 2006). Common law traditionen utgick från början inte från generella formulerade regler utan domstolen tolkade istället vad som var rätt och fel utifrån varje

situation. När det gäller redovisningen har revisorer och andra experter haft stort inflytande över redovisningens utveckling. Skattesystemet har haft mindre påverkan på dessa länder då de inte haft en koppling mellan redovisning och beskattning till skillnad från civil law länderna. (Fagerström & Lund, 2004) Idag kännetecknas common law länderna av att de ger investerare och kreditgivare det bästa skyddet samt att de har en utbredd finansmarknad (La Porta et al., 1998). Även rättssystemet är starkt i common law länderna dock håller det inte lika hög klass som rättssystemet i den tyska och den skandinaviska gruppen (ibid, 1998).

3.2.2 Civil law

Den äldsta och mest utspridda traditionen kallas för civil law (La Porta et al., 1998). Civil law traditionen härstammar ifrån den gamla romerska rätten som utvecklades under 500-talet (Nobes & Parker, 2006). Karakteristiskt för civil law är att den är utpräglat legalistisk vilket betyder att sedvanerätt och handelsbruk kodifierats om till lagar (La Porta et al., 1998). Historiskt kännetecknas länderna inom den här traditionen av att skattelagstiftningen starkt påverkat ländernas redovisning samt att länderna har starkt påverkats av ägarstrukturen, som främst utgjorts av staten, banker och familjeintressen (Smith, 2006). Med åren har civil law traditionen utvecklats till tre undergrupper som presenteras nedanför;

3.2.3 Den franska gruppen

Enligt La Porta et al. (1998) ger den franska gruppen det svagaste skyddet för investerare och kreditgivare. Gruppen har även den minst utvecklade kapitalmarknaden och den franska gruppen har likaså det svagaste rättssystemet (ibid, 1998).

3.2.4 Den tyska gruppen

Enligt La Porta et al. (1998) ligger den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen mellan common law gruppen och den franska gruppen vad gäller investerarskyddet och storleken på kapitalmarknaden. De båda grupperna följs också åt vad gäller kreditgivarskyddet och de har enligt La Porta et al. (1998) de allra starkaste rättssystemen av grupperna. La Porta et al. (1998) poängterar också att den tyska gruppen har ett starkt skydd för långgivare med säkerheter men ett svagare skydd för övriga långgivare.

3.2.5 Den skandinaviska gruppen

Den skandinaviska gruppen har även den sina rötter i civil law traditionen. Historiskt har de skandinaviska länderna blivit influerade av den tyska gruppens redovisning då det finns en tydlig koppling mellan redovisningen och beskattningen. Idag anses de skandinaviska länderna ha närmast sig den ägarstruktur som återfinns i common law gruppen (Schwencke, 2002).

I tabellen nedan visas en sammanställning av La Portas et al. (1998) rangordning av de olika gruppernas resultat.

	Skydd för investerare	Styrka i rättssystem	Skydd för kreditgivare
Common law gruppen	1	3	1
Den franska gruppen	4	4	4
Den tyska gruppen	2	1	2
Den skandinaviska gruppen	2	1	2

TABELL 3.2.1 – TABELLEN VISAR VILKEN PLACERING DE FYRA GRUPPERNA FICK I LA PORTAS ET AL. (1998) UNDERSÖKNING, DÄR ETT MOTSVARA BÄSTA PLACERING.

3.3 Goodwillpostens olika faser

Att länders redovisning påverkas av vilken rättstradition den blivit präglad av syns tydligt i studien som Ding, Richard och Stolowy (2007) gjort där de presenterar hur fyra olika länders redovisning av goodwill utvecklats historiskt fram till idag. Länderna som ingår i studien är Storbritannien, USA, Frankrike och Tyskland. Enlig Ding, Richard och Stolowy (2007) kan fyra olika faser identifieras som alla länderna har gått igenom dock har övergångarna mellan de olika faserna skett vid olika tidpunkter för de olika länderna.

Första fasen som Ding, Richard och Stolowy (2007) funnit, kallas för den statiska fasen och kännetecknas av att goodwill inte ansågs var någon tillgång och att den skulle kostnadsföras snarast möjligt. Den andra perioden är den försvagade statiska fasen som innebar att det blev mer populärt att dra av goodwillvärdet från det egna kapitalet istället för att kostnadsföra det i resultaträkningen. Därefter följde den dynamiska fasen då goodwill blev mer accepterad som en tillgång och fick tas upp i balansräkningen och skrivas av. Slutligen presenteras "the actuarial phase" då goodwill inte längre skall skrivas ned systematiskt, utan istället genomgå nedskrivningsprövning. Nedan redogörs för hur goodwillposten historiskt behandlats för det största landet i varje grupp utifrån Ding, Richard och Stolowys (2007) studie;

3.3.1 Storbritannien

Ding, Richard och Stolowy (2007) har kartlagt Storbritanniens historiska syn på goodwill och identifierat att landet befann sig i fas ett mellan åren 1880 och 1897. Under perioden ansågs inte goodwill vara en tillgång utan den skulle omedelbart eller åtminstone snabbt kostnadsföras. Storbritannien var det första Europeiska landet att lämna fas ett för att gå över till den försvagade statiska fasen år 1897. I fas två var den dominerande lösningen i Storbritannien att goodwill skulle dras direkt mot eget kapital utan att gå över resultaträkningen. Detta kombinerade synen på att goodwill inte var en tillgång samtidigt som årets vinst inte påverkades, vilket därmed förbättrade utdelningsmöjligheterna som ofta baserades på årets resultat. Anledningen till förändringen var att investerarnas möjlighet till utdelning försämrades avsevärt när hela goodwillvärdet skulle kostnadsföras innevarande år. (Ding, Richard & Stolowy, 2007)

Från och med år 1990 trädde Storbritannien in i fas tre, då avskrivning av goodwill antingen rekommenderades eller var tvingande för företagen där avskrivningsperioden kunde vara upp till 20 år. Det fanns också en möjlighet att årligen nedskrivningspröva goodwillvärdet men endast då det krävdes för att uppnå en rättvisande bild. Under fas tre var i praktiken systematisk avskrivning den vanligaste metoden att hantera goodwill.

Storbritannien inträdde i fas fyra precis som alla andra EU länder när IFRS blev obligatoriskt för alla marknadsnoterade företag. (Ding, Richard & Stolowy, 2007)

3.3.2 Frankrike

Frankrike kännetecknas av starka familjer och kreditgivare med ett stark inflytande över företagen. Enligt Ding, Richard och Stolowy (2007) befann sig Frankrike i den statiska fasen mellan åren 1880 och 1917 och precis som i övriga länder skulle all goodwill kostnadsföras snarast möjligt. Frankrike har enligt Ding, Richard och Stolowy (2007) tagit en annan väg jämfört med övriga länder beroende på deras skattesystem. I Frankrike fanns en stark koppling mellan redovisning och beskattning vilket motverkade utvecklingen i fas 2. Från och med år 1917 fick Frankrikes skatteadministration inflytande över hur goodwill skulle redovisas, vilket skilde sig från Storbritannien och Tyskland. Resultatet blev att företagen vägrades tillämpa systematiska avskrivningar av goodwill samt att nedskrivning endast var möjlig vid exceptionella omständigheter.

Efter mer än 60 år förändrades synen på goodwill i Frankrike och den dynamiska fasen blev mer populär. År 1982 blev det möjligt för franska företag att tillämpa systematisk avskrivning av goodwill. Avskrivningstiden skulle motsvara de antaganden som gjordes rörande nyttjandeperioden vid förvärvet. Denna syn var gällande fram tills år 2005 då, som nämnts tidigare, IFRS började gälla. (Ding, Richard & Stolowy, 2007)

3.3.3 Tyskland

Enligt Ding, Richard och Stolowy (2007) var Tyskland det land som stannade i fas ett i särklass längst, från åren 1880 till 1985. Enligt dåtidens lagstiftare fick inte en post balanseras om den inte hade ett eget marknadsvärde om företaget skulle gå i konkurs. Detta medförde att de flesta immateriella tillgångar inte fick balanseras, vilket var den förhärskande synen under många år. Under den senare delen av perioden var det möjligt att balansera goodwill under förutsättning att den skrevs av med minst en femtedel årligen. Först år 1985 går Tyskland in i fas två då det enligt det fjärde EU direktivet gör det möjligt för tyska företag att skriva av sin goodwill över dess nyttjandeperiod. Den dynamiska fasen startade år 2000 då tyska företag kunde välja att tillämpa IAS eller US GAAP. Det var först då avskrivning av goodwill under längre nyttjandeperiod kom att tillämpas i större utsträckning. Slutligen är Tyskland sedan år 2005 i den fjärde fasen då EU antog IFRS som redovisningsstandard för alla noterade koncerner. Redovisningen i Tyskland har under senare år närmat sig Storbritannien och USA då tyska företag fått möjlighet att följa till exempel IASBs standarder. (Ding, Richard & Stolowy, 2007)

3.3.4 Sverige, Danmark och Finland

I Ding, Richard och Stolowys (2007) studie ingår inte de skandinaviska länderna men en kort genomgång av deras historia kommer att ges i detta stycke. De skandinaviska länderna har historiskt varit tidiga med att erkänna goodwill i balansräkningen, men detta har kompenseras med korta avskrivningstider (Huegh-Krohn & Knivsflå, 2000). Fram till år 1990 var den vanligaste hanteringen av goodwillposten i Danmark att den skrevs av direkt (Christiansen, 1993). År 1990 implementerade Danmark EU:s sjunde direktiv, vilket innebar att goodwillvärdet kunde tas upp som en tillgång i balansräkningen och skrivas av systematiskt (Lawrence, 1996). Om nyttjandeperioden

översteg fem år krävdes en förklaring i årsredovisningen (Huegh-Krohn & Knivsflå, 2000). I Sverige publicerades den första skrivna regeln för hantering av goodwill år 1944 i Aktiebolagslagen där det angavs att goodwillposten skulle skrivas av under högst en tioårsperiod (Schiller, Fagerström & Lundh, 2008). Under 1990-talet blev det efter rekommendation från redovisningsrådet möjligt att skriva av goodwill på upp till 20 år om detta kunde motiveras i de finansiella rapporterna (Huegh-Krohn & Knivsflå, 2000). I Finland var den motsvarande maximala avskrivningsperiod tio år (Lawrence, 1996). Sedan år 1995 har Sverige, Finland och Danmark implementerat samma redovisningsdirektiv från EU (Nobes & Parker, 2006).

3.4 Faktorer som temporärt kan påverka redovisningen

Ytterligare en faktor som påverkar nedskrivningen av goodwill är konjunkturen (ey.se - 2010-05-16). I en lågkonjunktur tvingas företagen korrigera sina prognoser för framtida intäkter, och därmed förändras också det verkliga värdet för goodwillposten (Jones, 2009). I standarden IAS 36 punkt 12 (2009) anges också att P/B-talet utgör en extern faktor som kan indikera att ett företag bör göra en goodwillnedskrivning. Speciellt i en konjunkturedgång bör företagen ägna större uppmärksamhet kring nedskrivningsprövningen eftersom det finns risk för att det verkliga värdet måste justeras ner (ey.se - 2010-05-16). Nedan kommer konjunkturen och P/B-talet övergripande behandlas;

3.5 Konjunkturen

Uppsatsen undersöker åren 2007 till 2009 eftersom en lågkonjunktur drabbat EU under denna period. Under perioden 2007 till 2010 har underskottet i de offentliga finanserna i EU ökat från en till sju procent av BNP vilket lett till att skuldsättningsgraden kraftigt ökat i många av staterna. Det hårdast drabbade landet inom EU är Grekland, vars underskott uppgick till sex procent för att uppgå till 13 procent i år. Även andra länder som Portugal, Irland, Italien och Spanien har haft stora problem med att ta sig ur den ekonomiska recessionen. (riksbanken.se – 2010-05-15) Storbritannien blev den sista stora ekonomin att återvända till tillväxt. Landet har haft en lång recession och därmed kämpat med omfattande underskott, hög arbetslöshet samt hög inflation (riksbanken.se – 2010-05-15). De skandinaviska länderna har klarat lågkonjunkturen bra jämfört med de övriga europeiska länderna speciellt på grund av att de nordiska länderna haft kontroll över sina statsfinanser samt en positiv handelsbalans (e24.se – 2010-05-15). Nedan följer ett diagram på BNP-tillväxten i EU under år 2007 till 2009. Diagrammet finns även som en tabell i Bilaga B.

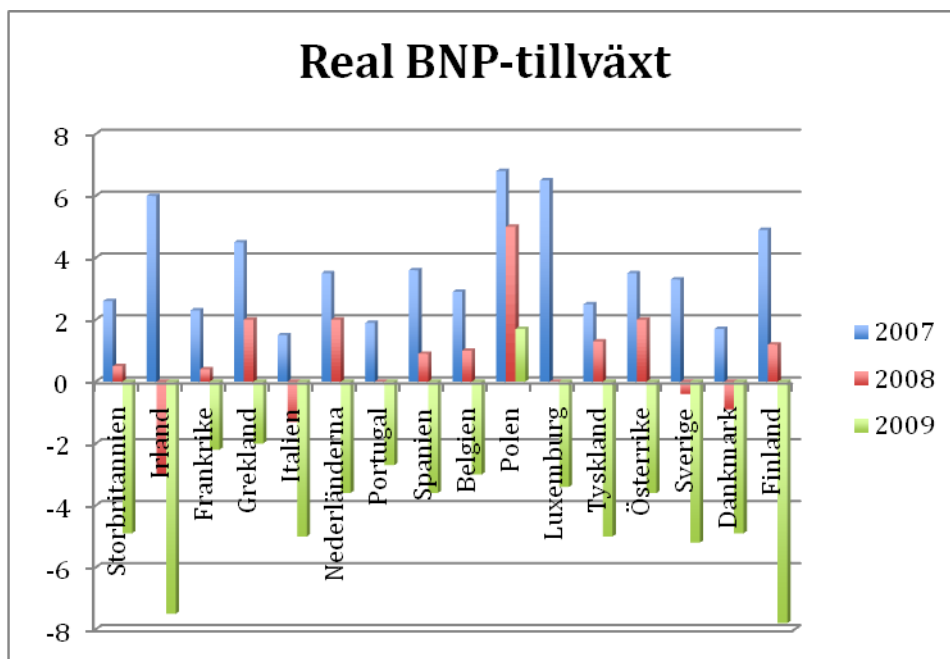

DIAGRAM 3.5.1 - TILLVÄXTTAKTEN FÖR BNP VOLYM - PROCENTUELL FÖRÄNDRING FRÅN FÖREGÅENDE ÅR
Siffrorna i diagrammet är tagna ifrån Eurostat -
(<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>) - 14/5 2010

3.5.1 Företagens P/B- tal

Efter genomgång av BNP-utveckling de tre senaste åren kan vi se en tydlig konjunkturedgång för länderna i EU. BNP är ett storskaligt mått för att beskriva ett lands tillväxt (Fregert & Jonung, 2005). P/B-talet däremot är ett mått på företagsnivå som anger förhållandet mellan aktiemarknadens värdering av företaget och det bokförda värdet (Nilsson, Isaksson & Martikainen, 2002). Ett P/B – tal under ett anger att marknaden värderar företaget under det bokförda värdet (Barker, 2001). I IAS 36 punkt 12 (2009) ställs fyra externa faktorer upp som indikerar att ett nedskrivningsbehov av goodwillposten kan föreligga varpå P/B-talet utgör en av faktorerna. Även Ramanna och Watts (2008) gör antagandet att det är större sannolikhet för att ett företag behöver göra en nedskrivning av goodwill när P/B- tal under ett. I empirin presenteras resultatet av P/B-talet i uppsatsen.

3.6 Diskussion om goodwill och rättstradition

Hamberg, Paananen och Novaks (2009) undersökning som utförts på svenska företag med avseende på IFRS 3 och goodwill visade att företags goodwill ökat markant sedan införandet av IFRS. I studien nämns att ökningen beror delvis på ökat antal företagsförvärv under åren 2005 till 2007 men att ökningen också beror på förändringen av hanteringen av goodwillen, det vill säga övergången från avskrivning till nedskrivningsprövning. I slutsatsen kommer Hamberg, Paananen och Novaks (2009) fram till att införandet av IFRS har medverkat till att företagen genererat högre vinster samtidigt som företagsledningens beslutsrätt ökat.

Hayen och Hughes (2006) har också behandlat frågan rörande nedskrivning av goodwill men till skillnad från ovanstående författare har de uteslutande undersökt amerikanska företag. Resultaten i studien visar att det i genomsnitt finns en fördröjning på tre till fyra år när det gäller nedskrivning av goodwill. Fördröjningen är från den tidpunkt den

faktiska ekonomiska försämringen skedde tills det att nedskrivning sker i redovisningen. Hayen och Hughes (2006) anger också att för en tredjedel av de undersökta företagen kan motsvarande fördröjning vara upp till tio år. Hayen och Hughes (2006) och Hamberg, Paananen och Novaks (2009) studier antyder att företagsledningens beslutträtt ökat när hanteringen av goodwill förändrats, eftersom företagsledningen har bestämmanderätt när en nedskrivning ska göras.

D'Arcys undersökning (2006) uppger att den harmonisering av redovisningsreglerna som EU kommissionen och IASB strävar efter att uppnå osannolikt kommer att åstadkommas genom enbart tillämpning av de redovisningsstandarder som ges ut. D'Arcy utgår ifrån goodwill i sin undersökning eftersom goodwill utgör en omtvistad post redovisningsmässigt då den till stor del beror på bedömningar. D'Arcys undersökning förmedlar att den globala harmoniseringen som IASB förespråkar måste ses som ett avlägset projekt. För att ytterligare förbättra den globala harmoniseringen förespråkar D'Arcy att IASB ska ta in fler länder med olikartade bakgrunder för att bättre kunna reflektera över varje lands specifika miljö. Studien uppger också att IASB sympatiserar mycket med den anglosaxiska traditionens regler för tillfället.

Nobes (2006) har i sin studie kartlagt vilka fel som kan uppstå när länder tillämpar IFRSs regelverk. Han har kartlagt åtta vanliga felkällor som kan leda till att det uppstår nationella redovisningsskillnader; bland annat tar han upp möjligheten att översättningen av standarden skiljer sig åt, att det ges för stort tolkningsutrymme, att det blir fel vid implementeringen med mera. Nobes (2006) framhäver att även om standarderna idag är samma inom EU så kan ändå skillnader uppstå mellan länderna eftersom kontrollen av implementeringen regleras nationellt. Därför menar Nobes (2006) att länders ursprung fortfarande kan påverka tolkningen och utformningen. Vidare anges också att länder har olika starka påtryckningar på sig politiskt sett och att dessa påtryckningar också tenderar att påverka utformningen av de finansiella rapporterna.

Nobes (2006) fastställer även att ett lands finansieringssystem har en stor inverkan på ett lands utformning av sina finansiella rapporter. Summerat kommer Nobes (2006) fram till att den internationella jämförbarheten mellan länder som tillämpar IFRS antagligen har ökat sedan införandet av standarderna men att det antagligen fortfarande kvarstår stora skillnader. Rapporten argumenterar också för att standarderna tillämpas olika från ett land till ett annat snarare än på ett gemensamt sätt i EU.

Van de Poel, Maijor och Vanstraelens (2009) studie styrker att nedskrivning av goodwill skiljer sig signifikant beroende på landets rättssystem. De finner också att länder med ett starkt juridiskt system genomför större nedskrivningar än länder med svagare juridiskt system och att länder med ett starkt rättssystem tenderar att ha en mer konservativ redovisning. Van de Poel, Maijor och Vanstraelens (2009) studie påvisar att det även efter införandet av IFRS finns möjligheter att manipulera resultatet i de finansiella rapporterna samt att nationella skillnader kvarstår i rapporterna.

Ytterligare en studie om hur institutionella faktorer påverkar redovisningen har genomförts av Ball, Kothari och Robin (2000). Författarna undersökte sju länder världen över med utgångspunkten att den främsta orsaken till att skillnader uppstår i

redovisningen beror på landets politiska inflytande. Förenklat delade därmed författarna in ländernas i två grupper, civil law och common law. Där civil law gruppen antogs påverkas mer av politiska åsikter än common law gruppen. Ball, Kothari och Robin (2000) kom fram till att länderna tillhörande civil law tillämpade resultatutjämnning i större utsträckning än länderna i common law gruppen. Vidare styrker undersökningen att civil law ländernas redovisning är mindre aktuell när det gäller att ta med förändringar i marknadsvärde under innevarande period. En förklaring som ges till resultatet är att informationsasymmetrin anses större hos common law länderna beroende på deras ägarstruktur.

Bushman och Piotroski (2006) utgick ifrån Ball, Kothari och Robins (2000) studie när de undersökte hur institutioner påverkar redovisningen. Deras forskning visar att företag i länder med starkt skydd för investerare rapporterar dåliga nyheter i sin redovisning tidigare än länder med svagt skydd för investerare. Detsamma gäller för länder med ett rättssystem av hög kvalitet jämfört med länder med ett rättssystem med lägre kvalitet. Undersökningen ger vidare stöd för att rapporteringen av goda respektive dåliga nyheter i redovisningen sker olika snabbt beroende på graden av statlig inblandning i ekonomin. Därmed styrker Bushman och Piotroskis (2006) studie att common law länder tenderar att rapportera goda nyheter snabbare och dåliga nyheter långsammare, när den statliga inblandningen är hög. Resultaten för civil law länderna pekar i motsatt riktning, där hög statlig inblandning innebär att goda nyheter syns senare och dåliga nyheter syns tidigare i redovisningen, jämfört med länder med lägre statlig inblandning. Förklaringen som ges är att företagen anpassar sig efter den statliga påverkan.

3.7 Val av hypoteser

Med utgångspunkt från den teoretiska referensramen har nedanstående hypoteser formulerats för att besvara uppsatsens frågeställning. Ett flertal forskare har rapporterat att nationella skillnader i redovisningen kvarstår trots att länderna tillämpar samma regler i form av IFRS. Författarna formulerar därför hypotes ett till tre enligt nedan.

H₁: Nedskrivningarna av goodwill skiljer sig mellan common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen för år 2007.

H₀: H₁ ej sann

H₂: Nedskrivningarna av goodwill skiljer sig mellan common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen för år 2008.

H₀: H₂ ej sann

H₃: Nedskrivningarna av goodwill skiljer sig mellan common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen för år 2009.

H₀: H₃ ej sann

I La Portas (1998) studie framkommer att common law länderna ger det bästa investerarskyddet vilket enligt Bushman och Piotroski (2006) bidrar till att länderna rapporterar dåliga nyheter tidigare än de övriga grupperna. Författarna formulerar

därför i hypoteserna att common law länderna genomför störst nedskrivningar. I La Portas et al. (1998) avhandling framkommer också att den franska gruppen har ett svagare juridiskt system än de övriga grupperna, och Van de Poel, Maijor och Vanstraelen (2009) har funnit stöd för att länder med ett svagare juridiskt system gör mindre nedskrivningar. Därför antar författarna att den franska gruppen genomför minst nedskrivningar.

Enligt La Porta et al. (1998) är den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen placerade i mitten vad gäller investerarskyddet. De båda grupperna följer varandra åt även vad gäller rättssystemets styrka, varför det är komplicerat för författarna att förutsäga vilken av grupperna som gör störst nedskrivningar. Historiskt har redovisningen av goodwill i den skandinaviska gruppen influerats av den tyska gruppen och det finns fortfarande stora likheter i och med kopplingen mellan redovisningen och beskattningen. I hypoteserna nedan har författarna gjort antagandet att den tyska gruppen gör fler nedskrivningar än den skandinaviska gruppen.

H₄: Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen.

H₀: H₄ ej sann

H₅: Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den tyska gruppen.

H₀: H₅ ej sann

H₆: Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den skandinaviska gruppen.

H₀: H₆ ej sann

H₇: Den skandinaviska gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen.

H₀: H₇ ej sann

H₈: Den tyska gruppen genomför större nedskrivningar än skandinaviska gruppen .

H₀: H₈ ej sann

H₉: Den tyska gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen.

H₀: H₉ ej sann

Den sista hypotesen kom till för att testa om det finns nationella skillnader gällande nedskrivningar av goodwill inom gruppen. Författarna har valt att testa Frankrike eftersom den franska gruppen innehåller flest länder mot Tyskland. Riktningen av hypotesen ställs upp på samma sätt som för den tyska och franska gruppen.

H₁₀: Tyskland genomför större nedskrivningar än Frankrike.

H₀: H₁₀ ej sann

4. Metod

I metoden ges en övergripande bild av författarnas arbetsprocess samt en mer detaljerad information om hur de statistiska testen i undersökningen genomförts för att replikering av undersökningen skall vara möjlig.

4.1 Undersökningsmetod

Författarna har valt ett deduktivt angreppssätt där problemet undersöks med hjälp av tydliga formulerade frågeställningar och hypoteser (Patel & Tebelius, 1987). Hypoteserna har formulerats med stöd från tidigare forskning och finns presenterade i slutet på förgående kapitel.

Den kvantitativa metoden används då det går att mäta och kvantifiera det undersökta. Med hjälp av en kvantitativ metod är det möjligt att förklara samband mellan variabler (Eneroth, 1984). Då uppsatsen söker att förklara samband mellan nedskrivningar av goodwill och länders rättstradition kommer kvantitativ data att samlas in från en databas.

4.2 Kontroll av data

Uppsatsen påbörjades genom att författarna inhämtade information ifrån aktuella böcker och artiklar i ämnet. Författarna valde tidigt att utgå ifrån databasen Datastream vid insamling av data. Vid en första testkörning visade det sig att för posten nedskrivning av goodwill genererades ett antal felmeddelanden. Ett stort antal företag fick värdet 4550, NO DATA VALUE FOUND istället för ett värde på nedskrivningen.

Författarna genomförde då stickprov för att undersöka problemet. En jämförelse utfördes mellan posten impairment of goodwill från Datastream gentemot företagens årsredovisningar, som samlades in manuellt. Till att börja med kontrollerades 61 svenska marknadsnoterade industriföretag för år 2007 och år 2008 där författarna hade tillgång till redan insamlad data. Bland dessa motsvarade värdet 4550, NO DATA VALUE FOUND i alla fall utom tre en nedskrivning på noll. Vidare undersöktes 10 företag i Italien respektive Polen.

I Italien motsvarade 4550, NO DATA VALUE FOUND i samtliga fall noll och då en nedskrivning genomförts stämde värdet. Samma resultat erhöles efter att även Polen kontrollerats. Efter ovanstående stickprovskontroll gör författarna antagandet att värdet 4550, NO DATA VALUE FOUND i Datastream gällande impairment of goodwill motsvarar en nedskrivning på noll.

Författarna valde att total goodwill motsvarades av posten, cost in excess of assets purchased, net i Datastream. För denna post erhöles inga felmeddelanden. Författarna jämförde goodwillvärdet med ett tiotal svenska årsredovisningar där det totala goodwillvärdet överrensstämde exakt med Datastreams värde, varpå värdet på total goodwill accepterades.

4.3 Insamling av data

I uppsatsen kommer sekundärdata att användas eftersom data samlas in från databasen Datastream. All insamlad data kommer att ha år 2007 som basår vilket innebär att studien utgått ifrån de företag som fanns registrerade den 31/12 2007 för alla tre åren. Posterna impairment of goodwill, goodwill, cost in excess of assets purchased samt price to book value har samlats in för åren 2007, 2008 och 2009.

Populationen består av samtliga marknadsnoterade företag registrerade i Datastream för länderna, enligt Bilaga A. Utifrån populationen identifierades ett bortfall med företag som saknade ISIN-nummer, vilket betyder att Datastream inte kunde hitta några värden för dessa företag. De företagen genererade värdet, E100, NO WORLDSCOPE DATA FOR THIS CODE och exkluderades i undersökning. Vidare ingick endast de företag som hade registrerad goodwill något av de undersökta åren.

4.4 Bearbetning av data

All data exporterades från Datastream till Excel för bearbetning. Alla företag som visade värdet 4550, NO DATA VALUE FOUND för årets nedskrivning av goodwill ersattes med värdet noll. Värdet för total goodwill som Datastream genererade var lika med goodwill efter årets nedskrivning. För att erhålla total goodwill före nedskrivning adderades årets nedskrivning med total goodwill efter nedskrivning. Därefter beräknades årets nedskrivning som procent av total goodwill före nedskrivning. En del av företagen hade endast goodwill något av de tre undersökta åren. De år då företagen saknade goodwill exkluderades de. Vid beräkning av medelvärdet för P/B-talet exkluderades de fem lägsta och högsta värdena för varje år och grupp.

4.5 Statistiska test

4.5.1 Motivering av valda test

För att besvara uppsatsens hypoteser tillämpas statistiska test. Undersökningens data är av kvantitativ art, vilket öppnar för ett flertal statistiska test. Statistiska test kan delas in i parametriska och icke parametriska test. De parametriska testen utgår vanligtvis ifrån medelvärden eller varianser och kräver att urvalet är normalfördelat (Lee, Lee & Lee, 2000). När det gäller nedskrivningar av goodwill erhåller en stor andel av företagen värdet noll och en mindre andel en faktisk nedskrivning, vilket gör att populationen inte är normalfördelad utan snedfördelad. Undersökningen kommer av denna anledning att utgå ifrån ett icke parametriskt test där författarna valt ut två stycken; Kruskal-Wallis testet samt Mann-Whitney U testet (Berenson, Levine & Krehbiel, 2009).

4.5.2 Kruskal-Wallis

Kruskal-Wallis testet utgår inte från att observationerna är normalfördelade. Istället utgör testet en förlängning utav Mann-Whitney U test som möjliggör en jämförelse av mer än två oberoende grupper (Lee, Lee & Lee, 2000). I studien utgör La Portas et al. (1998) fyra grupper de oberoende variablerna medan årens nedskrivning utgör de beroende variablerna. I testet kommer de oberoende variablerna att koda om till fyra olika värden där common law koda till nummer ett, den franska gruppen till nummer två, den tyska gruppen till nummer tre samt den skandinaviska gruppen till nummer fyra.

Kruskal-Wallis testet brukar kallas för en variansanalys av rang eftersom "mean ranks" jämförs för varje grupp. Det betyder att testet rangordnar observationerna där det lägsta värdet får rank ett och det näst lägsta värdet rank två och så vidare. Om flera observationer har samma värde uppstår vad som kallas "ties". Skulle två observationer ha samma värde blir rangordningstalet medelvärde av de båda observationernas rangordningstal (Berenson, Levine & Krehbiel, 2009). Slutligen summeras rangordningstalen gruppvis och rangordningssumman erhålls för varje grupp (Lee, Lee & Lee, 2000). Nollhypotesens utgångspunkt är att grupperna är identiska. En femprocentig signifikansnivå har använts för att testa nollhypotesen, det vill säga att grupperna är identiskt fördelade.

4.5.3 Mann-Whitney U-test

Ett Mann-Whitney U-test är rekommenderat för en analys av två oberoende populationer som inte är normalfördelade. Testet beräknar hur stark korrelationen är mellan två urvalsgrupper av rangordnade observationer (Körner & Wahlgren, 2005). Nollhypotesens utgångspunkt är att det inte finns någon skillnad mellan de två urvalsgrupperna och mothypotesen utgår ifrån att det är större sannolikhet att det finns högre värden i den ena urvalsgruppen (Lee, Lee & Lee, 2000).

Precis som Kruskal-Wallis testet rangordnas samtliga observationer efter storlek, och "ties" behandlas på samma sätt som nämnts i avsnittet ovan. Att grupperna är olika stora påverkar inte testets utfall. De oberoende variablerna har behållit samma kodning som det hade i testet ovan.

4.6 Hypoteser och statistiska undersökningar i SPSS

Författarna använde sig av statistikprogrammet SPSS för att analysera undersökningens insamlade data. I SPSS testades om nedskrivningarna av goodwill skilde sig mellan de fyra rättstraditionerna i EU under en treårsperiod, vilket resulterade i tre tester. I nästa steg undersöktes varje grupp mot de övriga för alla tre åren. Det resulterade i 18 test. Slutligen gjordes även en jämförelse av nedskrivningen av goodwill mellan enbart länderna Frankrike och Tyskland, vilket resulterade i tre test.

För att kunna svara på problemformuleringen i uppsatsen har ett antal hypoteser utformats. Hypoteser kan beskrivas som klara antaganden som visar på samband mellan tydligt definierade och tillförlitligt mätbara variabler (Lundahl & Skärvad, 1999). Syftet med en hypotes är att fastställa om den är sann eller falsk (Patel & Davidson, 2003). Om hypotesen förkastas eller ej beror på utfallet av undersökningen. En femprocentig signifikansnivå har valts för samtliga tester i uppsatsen vilket innebär att nollhypotesen förkastas då p-värdet understiger 0,05. För hypotes ett till tre har det tvåsidiga Kruskal-Wallis testet använts vilket innebär att testet kontrollerar om grupperna skiljer sig åt. För övriga hypoteser har det ensidiga Mann-Whitney testet används vilket testar om en grupp har större nedskrivningar än den andra gruppen. De p-värden Mann-Whitney testen har genererat i SPSS måste halveras eftersom SPSS utgår ifrån tvåsidiga test (Körner & Wahlgren, 2006). Alla p-värden från Mann-Whitney test är därmed halverade i empirin.

För att återigen läsa hypoteserna se empirin avsnitt 3.7

4.7 Validitet och reliabilitet

Metodavsnittets syfte är att ge läsaren information om studiens upplägg så att läsaren kan bedöma validiteten och reliabiliteten i studien. Validitet avser att bedöma om det som ska mätas i studien verkligen mäts samt hur tillförlitligt urvalet i studien är. Reliabilitet åsyftar att bedöma hur tillförlitligt mätningen utförts för att säkerställa att mätningen inte är beroende av vem som utför den, utan att instrumentet ger samma utfall varje gång. (Patel & Davidson, 2003)

Författarna anser att hypoteserna som fastställts uttrycker det som studien avser att undersöka. Det är dock väsentligt att författarna tolkar resultatet på ett riktigt sätt och att inte en hypotes förkastats som inte skulle ha förkastats eller tvärtom. Vad gäller populationen har författarna valt att inte ta med alla länder i EU då en del av länderna inte tydligt tillhör någon av de fyra grupperna som tagits fram i La Portas et al. (1998) studie baserat på länders rättstillämpning, se Bilaga A.

I studien sker insamling av data från en databas vars utfall kan kontrolleras i efterhand av läsaren eftersom studien anger vilka poster som används, för vilka länder och under vilka år. Därmed kan reliabiliteten i studien anses hög. Det som kan ha påverkat reliabiliteten negativt är om författarna gjort något allvarligt fel i omkodningen av siffrorna eller av misstag använt felaktig siffror i SPSS, då det kan påverka utfallet av studien. Speciellt i kvantitativa metoder är det viktigt att reliabiliteten är hög då den syftar till att generalisera till skillnad från kvalitativa metoder som syftar till att exemplifiera (Svenning, 2003). Författarna har därför utfört alla kritiska steg tillsammans för att öka tillförlitligheten.

5. Empiri och Resultat

Kapitlet innehåller den data som ligger till grund för de statistiska undersökningarna och den fortsatta analysen. Tabeller och figurer presenteras och förklaras endast översiktligt för att sedan följas av en djupare analys i nästa kapitel.

5.1 Insamlad data

Populationen i den statistiska undersökningen uppgick till 6978 företag. Datamaterialet har samlats in från databasen Datastream med år 2007 som basår. Efter att ha rensat bort felmeddelanden som uppkom i Datastream och ha tagit bort alla företag som inte hade goodwill något av de tre studerade åren, uppgick antalet studerade företag till 3495 stycken. Antalet företag per år och grupp varierar eftersom alla företag inte redovisade ett goodwillvärde för alla tre åren. En sammanställning redovisas nedan i tabell 5.1;

Grupp	Antal företag	Bortfall	Antal företag med GW, 2007	Antal företag med GW, 2008	Antal företag med GW, 2009
Common law	2144	1094	981	1008	743
Franska gruppen	2505	1112	1282	1327	665
Tyska gruppen	1570	991	547	536	362
Skandinaviska gruppen	759	286	413	425	272
Summa	6978	3483	3223	3296	2042

TABELL 5.1.1 – EMPIRISKT URVAL

I tabellen nedan presenteras hur många företag inom varje grupp som har gjort en nedskrivning av goodwill under åren 2007 till 2008;

Antal företag som gjort en nedskrivning	2007	2008	2009
Common Law	126	212	169
Franska gruppen	135	208	124
Tyska gruppen	80	102	90
Skandinaviska gruppen	38	79	73
Totalt	379	601	456

TABELL 5.1.2 – ANTALET NEDSKRIVNINGAR

I nedan stående diagram presenteras de olika gruppernas nedskrivningar som andel av total goodwill för vart och ett av de tre undersökta åren. Diagrammet visar att alla grupper har gjort minst nedskrivningar år 2007 och flest nedskrivningar år 2009. Den skandinaviska gruppen började med lägsta procentsatsen på 9,2% år 2007 för att avsluta med den högsta på 26,8% år 2009. Common law gjorde en markant ökning av goodwillnedskrivningen mellan år 2007 och år 2008 för att endast göra en liten ökning mellan år 2008 och år 2009. Den franska gruppen och den tyska gruppen har haft en jämn ökning av goodwillnedskrivningen över de tre åren.

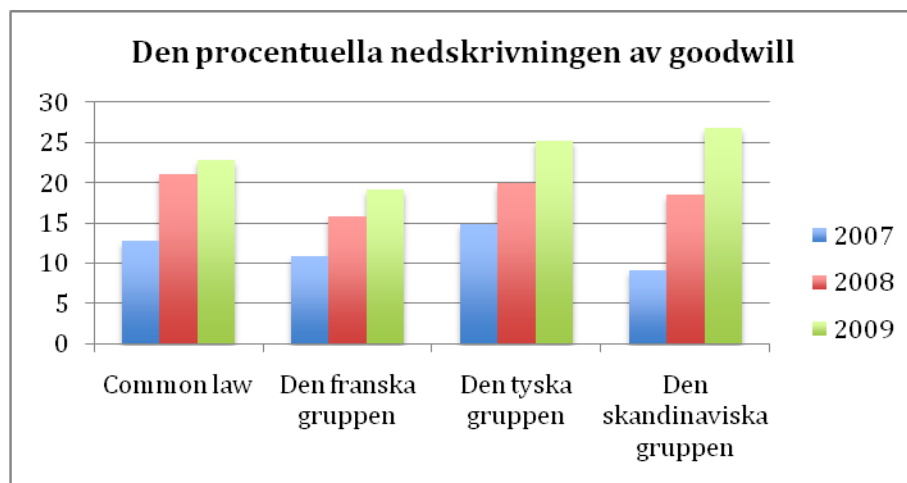

DIAGRAM 5.1.1 – PROCENTUELLA NEDSKRIVNINGEN

5.2 Företagens P/B- tal

Nedan visas en sammanställning av företagens genomsnittliga P/B – tal i varje grupp. Samtliga grupper påvisar samma trend med en markant nedgång år 2008 och en svag uppgång år 2009. Tabellen nedan visar att skillnaden mellan grupperna är små och därmed inte betydande.

P/B- tal	2007	2008	2009
Common law gruppen	2,59	1,31	2,10
Den franska gruppen	2,67	1,34	1,69
Den tyska gruppen	2,31	1,29	1,67
Den skandinaviska gruppen	2,82	1,37	1,95

TABELL 5.2.1 – DET GENOMSNIITTLIGA P/B-TALET

5.3 Resultat

Det huvudsakliga syftet med studien är att undersöka huruvida värderingen av goodwill är jämförbar inom EU. Om det skulle finnas skillnader syftar även studien till att kartlägga om rättstradition påverkar ett lands goodwillnedskrivning. Nedan presenteras resultaten för de uppställda hypoteserna. De första tre hypoteserna besvarar om det finns en skillnad gällande nedskrivning av goodwill mellan de fyra grupperna. Hypoteserna fyra till nio berör om det föreligger en skillnad mellan endast två grupper åt gången, för att se var skillnaderna finns. Hypotes nummer tio jämför nedskrivning av goodwill mellan landet Frankrike och landet Tyskland.

5.4 Test ett; Jämförelse mellan alla grupper

5.4.1 Jämförelse mellan grupperna år 2007 till år 2009

H₁: Nedskrivningarna av goodwill skiljer sig mellan common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen.

H₀: H₁ ej sann

Jämförelse mellan grupperna år 2007 till 2009	2007		2008		2009	
	Antal	Mean Rank	Antal	Mean Rank	Antal	Mean Rank
Common law	981	1634,04	1008	1703,99	743	1033,01
Franska gruppen	1282	1588,91	1327	1595,28	665	978,68
Tyska gruppen	547	1659,56	536	1677,61	362	1038,92
Skandinaviska gruppen	413	1568,34	425	1646,34	272	1071,54

Test alla grupper	2007	2008	2009
Chitvå-värde	11,619	17,685	11,337
Frihetsgrader	3	3	3
P-värde (two tailed)	0,009	0,001	0,01

TABELL 5.4.1 – JÄMFÖRELSE MELLAN GRUPPERNA ÅR 2007 TILL 2009 - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

För alla år framkommer att det föreligger en skillnad mellan nedskrivningarna av goodwill mellan grupperna eftersom p-värdet understiger signifikansnivån på 0,05 och nollhypotesen kan därmed förkastas. Utifrån mean rank gör den tyska gruppen störst nedskrivningar år 2007 medan common law gruppen gör störst nedskrivningar år 2008. Den skandinaviska gruppen gör minst nedskrivningar år 2007 men störst år 2009 medan den franska gruppen gör minst nedskrivningar alla år utom år 2007.

5.5 Test två; Jämförelse mellan två grupper år 2007 till år 2009

5.5.1 Common law gruppen jämfört med den franska gruppen

H_4 : Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen.

H_0 : H_4 ej sann

Grupp	År	Antal	Mean rank
Common law	2007	981	1149,91
Franska gruppen	2007	1282	1118,29
Common law	2008	1008	1211,23
Franska gruppen	2008	1327	1135,16
Common law	2009	743	721,62
Franska gruppen	2009	665	685,37

Common law mot den franska gruppen		
År	Z-värde	P-värde (one tailed)
2007	-2,041	0,0205
2008	-4,029	0,0000
2009	-2,345	0,0095

TABELL 5.5.1 – JÄMFÖRELSE COMMON LAW GRUPPEN MOT DEN FRANSKA GRUPPEN - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

För common law gruppen och den franska gruppen påvisar testet att det föreligger en signifikant skillnad för alla tre åren. Nollhypotesen förkastas därmed, vilket betyder att common law gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen alla åren. För år 2008 är det störst skillnad mellan grupperna då p-värdet utgör 0,0 medan skillnaden är svagare för år 2007 eftersom p-värdet är 0,0205 vilket ligger närmare signifikansnivån.

5.5.2 Common law gruppen jämfört med den tyska gruppen

H_5 : Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den tyska gruppen.
 H_0 : H_5 ej sann

Grupp	År	Antal	Mean rank
Common law	2007	981	760,36
Tyska gruppen	2007	547	771,92
Common law	2008	1008	777,11
Tyska gruppen	2008	536	763,83
Common law	2009	743	552,37
Tyska gruppen	2009	362	554,30

Common law mot den tyska gruppen		
År	Z-värde	P-värde (one tailed)
2007	-0,823	0,2050
2008	-0,788	0,2155
2009	-0,127	0,4495

TABELL 5.5.2 – JÄMFÖRELSE COMMON LAW GRUPPEN MOT DEN TYSKA GRUPPEN - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

För den tyska gruppen och common law föreligger det ingen statistiskt säkerställd skillnad något av de undersökta åren. Testet påvisar därför inte att common law gruppen genomför större nedskrivningar än den tyska gruppen och nollhypotesen kan ej förkastas. P-värdena för alla åren överstiger vida signifikansnivån och därmed föreligger inte någon skillnad mellan grupperna.

5.5.3 Common law gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen

H_6 : Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den skandinaviska gruppen.
 H_0 : H_6 ej sann

Grupp	År	Antal	Mean rank
Common law	2007	981	705,76
Skandinaviska gruppen	2007	413	677,88
Common law	2008	1008	724,65
Skandinaviska gruppen	2008	425	698,85
Common law	2009	743	503,03
Skandinaviska gruppen	2009	272	521,59

Common law mot den skandinaviska gruppen		
År	Z-värde	P-värde (one tailed)
2007	-2,105	0,0175
2008	-1,534	0,0625
2009	-1,196	0,1160

TABELL 5.5.3 – JÄMFÖRELSE COMMON LAW GRUPPEN MOT DEN SKANDINAVISKA GRUPPEN - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

För den skandinaviska gruppen och common law föreligger en signifikant skillnad för året 2007. Det betyder att common law gruppen genomför större nedskrivningar än den skandinaviska gruppen det året och nollhypotesen kan förkastas. För åren 2008 och

2009 finns ingen signifikant skillnad vilket betyder att det inte går att förkasta nollhypotesen. Alltså skiljer sig grupperna åt endast ett år. Ser man endast till nedskrivningarna genomför common law gruppen större nedskrivningar både år 2007 och år 2008, dock genomför den skandinaviska gruppen större nedskrivningar år 2009.

5.5.4 Den skandinaviska gruppen jämfört med den franska gruppen

H₇: Den skandinaviska gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen.

H₀: H₇ ej sann

Grupp	År	Antal	Mean rank
Franska gruppen	2007	1282	850,76
Skandinaviska gruppen	2007	413	839,42
Franska gruppen	2008	1327	869,65
Skandinaviska gruppen	2008	425	897,89
Franska gruppens	2009	665	456,66
Skandinaviska gruppen	2009	272	499,18

Den franska gruppen mot den skandinaviska gruppen

År	Z-värde	P-värde (one tailed)
2007	-0,774	0,2195
2008	-1,552	0,0605
2009	-3,047	0,0010

TABELL 5.5.4 – JÄMFÖRELSE DEN SKANDINAVISKA GRUPPEN MOT DEN FRANSKA GRUPPEN - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

Mellan den franska och den skandinaviska gruppen föreligger det ingen signifikant skillnad för åren 2007 och 2008 därmed kan inte nollhypotesen för dessa år förkastas. Det går därför inte att styrka att den skandinaviska gruppen skulle göra större nedskrivningar än den franska gruppen för dessa år. År 2009 däremot föreligger en tydlig signifikant skillnad vilket betyder att nollhypotesen kan förkastas. För år 2009 kan fastställas att den skandinaviska gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen. Sett till värdena på nedskrivningarna har den franska gruppen genomfört störst nedskrivningar år 2007 men år 2008 och år 2009 genomförde den skandinaviska gruppen störst nedskrivningar. Sett till p-värdena så minskar de varje år vilket gör att skillnaden mellan grupperna ökar under årens lopp.

5.5.5 Den tyska gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen

H₈: Den tyska gruppen genomför större nedskrivningar än skandinaviska gruppen .

H₀: H₈ ej sann

Grupp	År	Antal	Mean rank
Tyska gruppen	2007	547	492,17
Skandinaviska gruppen	2007	413	465,04
Tyska gruppen	2008	536	485,28
Skandinaviska gruppen	2008	425	475,60
Tyska gruppen	2009	362	312,79
Skandinaviska gruppen	2009	272	323,77

Den tyska gruppen mot den skandinaviska gruppen		
År	Z-värde	P-värde (one tailed)
2007	-2,622	0,0045
2008	-0,778	0,2180
2009	-0,971	0,1655

TABELL 5.5.5 – JÄMFÖRELSE DEN TYSKA GRUPPEN MOT DEN SKANDINAVISKA GRUPPEN - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

För den tyska gruppen och för den skandinaviska gruppen föreligger år 2007 en signifikant skillnad vilket gör att nollhypotesen kan förkastas. För år 2007 påvisar därför testet att den tyska gruppen genomför större nedskrivningar än den skandinaviska gruppen. År 2008 och år 2009 finns dock ingen statistiskt säkerställd skillnad. Det betyder att nollhypotesen för de åren ej kan förkastas och att det ej går att påvisa att den tyska gruppen gör större nedskrivningar än den skandinaviska gruppen. Sett till värdena på nedskrivningarna gör den tyska gruppen klart större nedskrivningar 2007. För år 2008 skriver fortfarande den tyska gruppen ner mer men det jämnar ut sig och för år 2009 går den skandinaviska gruppen om den tyska och genomför större nedskrivningar.

5.5.6 Den tyska gruppen jämfört med den franska gruppen

H_9 : Den tyska gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen.
 H_0 : H_9 ej sann

Grupp	År	Antal	Mean rank
Franska gruppen	2007	1282	902,85
Tyska gruppen	2007	547	943,47
Franska gruppen	2008	1327	918,47
Tyska gruppen	2008	536	965,50
Franska gruppen	2009	665	502,66
Tyska gruppen	2009	362	534,84

Den franska gruppen mot den tyska gruppen		
År	Z-värde	P-värde (one tailed)
2007	-2,671	0,004
2008	-2,613	0,0045
2009	-2,323	0,01

TABELL 5.5.6 – JÄMFÖRELSE DEN TYSKA GRUPPEN MOT DEN FRANSKA GRUPPEN - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

I den sista hypotesprövningen, för det andra testet, mellan den franska och den tyska gruppen framkommer att det föreligger en signifikant skillnad för alla tre åren. Det innebär att nollhypotesen förkastas och att den tyska gruppen därmed gör större nedskrivningar än den franska gruppen. P-värdet är långt under signifikansnivån för alla år dock ökar det svagt under årens lopp vilket gör att skillnaden blir lite svagare med åren.

5.5.7 Sammanfattning av det andra testets hypoteser

- Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den franska gruppen alla år.
- Common law gruppen och den tyska gruppen skiljer sig inte under något år.
- Common law gruppen genomför större nedskrivningar än den skandinaviska gruppen 2007 dock skiljer sig inte grupperna under 2008 och 2009.
- Den skandinaviska gruppen och den franska gruppen skiljer sig inte år 2007 och 2008 däremot gör den skandinaviska gruppen större nedskrivningar år 2009.
- Den tyska gruppen och den skandinaviska skiljer sig inte år 2008 och 2009 däremot gör den tyska gruppen större nedskrivningar år 2007.
- Den tyska gruppen gör större nedskrivningar än den franska gruppen alla år.

5.6 Test 3 - Jämförelse mellan två länder år 2007 till 2009

5.6.1 Tyskland jämfört med Frankrike

H_{10} : Tyskland genomför större nedskrivningar än Frankrike.

H_0 : H_{10} ej sann

Tyskland jämfört med Frankrike	2007		2008		2009	
	Antal	Mean Rank	Antal	Mean Rank	Antal	Mean Rank
Frankrike	502	376,4	499	372,78	235	208,96
Tyskland	261	392,77	251	380,91	173	198,45

Tyskland jämfört med Frankrike	2007	2008	2009
Z-värde	-1,638	-0,728	-1,150
P-värde (one tailed)	0,0505	0,233	0,125

TABELL 5.6.1 – JÄMFÖRELSE TYSKLAND MOT FRANKRIKE - SIGNIFIKANSNIVÅN 0,05

I testen framkommer ingen statistisk säkerställd skillnad mellan Frankrike och Tyskland för något av de undersökta åren. Testet gav ett p-värde på 0,0505 för år 2007, 0,233 för år 2008 samt 0,125 för år 2009 vilket är över signifikansnivån. Tyskland genomför störst nedskrivningar år 2007 och 2008 men år 2009 genomför Frankrike störst nedskrivningar.

6. Analys

Med referensramen som grund analyseras i detta avsnitt utfallen av de statistiska testen. I kapitlet kommer de tre deltestens hypoteser analyseras enskilt.

6.1 Skillnader mellan grupperna

Uppsatsen har utgått ifrån nedskrivningar av goodwill, då det är ett beslut som är förenat med svåra bedömningar. Detta borde därför vara en redovisningspost där nationella skillnader är lättare att identifiera än andra poster där regelverket erbjuder få alternativ för företagen. Även om uppsatsen endast fokuserar på nedskrivningar av goodwill borde resultaten, gällande om det finns skillnader beroende på rättstraditionen, vara generaliserbara för redovisningen i stort.

Studien syftar inledningsvis till att svara på om nedskrivningar av goodwill skiljer sig vid en konjunkturedgång mellan de fyra identifierade grupperna i EU. Resultatet i kapitel fem visar för alla år, att de undersökta företagen i EU hanterar goodwillposten olika, beroende på vilken rättstradition landet har. Undersökningen visar också tydligt att nedskrivningarna för samtliga grupper ökar under åren 2008 och 2009.

År 2008 kännetecknades av en kraftig konjunkturedgång i Europa och världen. En konjunkturedgång kan komma att påverka länders goodwillnedskrivning olika beroende på hur hårt länderna drabbats av konjunktursvackan. Genomgången av konjunkturläget i EU i kapitel fyra bekräftar att alla länder i EU drabbades av en hastig och kraftig konjunkturedgång. Vissa länder drabbades hårdare av krisen, exempelvis Grekland medan andra länder klarade sig bättre som exempelvis de skandinaviska länderna. Den övergripande trenden är dock gemensam för alla de observerade länderna, det vill säga att den reala BNP-tillväxten sjunkit mellan åren 2007 till 2009. Därmed gör författarna antagandet att samtliga länder i undersökningen påverkats av lågkonjunkturen på ett liknande sätt.

I studien har även P/B-talet undersökts för att kontrollera hur konjunkturedgången påverkat nedskrivningsbehovet då aktiemarknadens värdering av tillgångarna i företagen förändrats i EU. P/B-talet visar precis som den reala BNP-tillväxten en markant försämring för år 2008, dock visar P/B-talen en svag uppgång för år 2009. Trenden är lika för de olika grupperna varför antagande görs av författarna om att nedskrivningsbehovet i länderna är liknade.

Branschammansättningen i de olika grupperna är ytterligare en faktor som kan påverka känsligheten för en konjunkturedgång. Då urvalet i undersökningen utgår ifrån 16 länder och antalet företag uppgår till 3223, 3296 och 2042 för de tre undersökta åren, anser författarna att eventuella nationella skillnader i branschammansättning kan bortses ifrån.

Resultatet av hypotes ett till tre; *Om nedskrivningarna av goodwill skiljer mellan common law gruppen, den franska gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen för åren 2007 till 2009*, visar det att även efter införandet av IFRS finns det skillnader i

tillämpningen av reglerna mellan de fyra identifierade grupperna i EU. Resultatet går i linje med tidigare forskning och teorier. D'Arcys (2006) studie ger bland annat stöd för att ett lands redovisningspraxis inte bara beror på vilket regelverk som används utan även på landets kultur, ekonomi och historia. Nobes (2006) menar att ländernas ursprung påverkar tolkningen och utformningen av de finansiella rapporterna, trots att ett gemensamt regelverk tillämpas eftersom kontrollerna av implementeringen endast sker nationellt.

Införandet av IFRS i EU har inneburit en harmonisering på de jure nivå men det finns fortfarande skillnader i praktiken mellan länder med olika bakgrund. EU har uttryckt som mål att redovisningen skall vara jämförbar mellan dess medlemmar för att främja investeringar över gränserna. IASB, som ger ut IFRS, utvecklar redovisningen i en riktning som innebär fler bedömningar från företagsledningen för att förbättra relevansen för investeraren. Detta kan innebära att jämförbarhet får stå tillbaka för att främja relevansen.

6.2 Skillnader mellan två grupper

Genom prövning av hypotes fyra till nio söktes svar på uppsatsens huvudsakliga frågeställning; *Har länderna i EU olika benägenheter att skriva ner goodwill vid en konjunkturedgång beroende på vilken rättstradition de härstammar ifrån?* Efter att ha konstaterat att nedskrivningarna av goodwill skiljer sig åt mellan de fyra grupperna undersöktes vilka av grupperna som visat likheter respektive olikheter. Hypotes fyra till nio analyseras var för sig nedan.

6.2.1 Common law gruppen jämfört med den franska gruppen

Resultatet visade att common law gruppen skilde sig signifikant alla år mot den franska gruppen och att goodwillnedskrivningarna därmed var större i common law gruppen.

Historiskt härstammar de båda grupperna från olika rättstraditioner vilket kan vara en av förklaringarna till att grupperna skiljer sig åt. Common law traditionen har historiskt byggt på praxis i större utsträckning än civil law traditionen. Därmed har revisorer och andra experter haft större inflytande över lagarnas utveckling i common law traditionen jämfört med civil law traditionen. Det kan förklara varför goodwill historiskt redovisats på så olika sätt i de båda grupperna. Utifrån Ding, Richard och Stolowys (2007) studie om hur goodwill redovisats historiskt kan det konstateras att Storbritannien, som utgör en stor del av common law gruppen i denna undersökning, tidigare än Frankrike utvecklat redovisningen av goodwill i en riktning mot verkligt värde.

Uppsatsens resultat går i linje med vad Ball, Kothari och Robin (2000) kom fram till nämligen att redovisningen skiljer sig mellan common law gruppen och civil law gruppen. Den skillnad som konstaterades var att redovisningen var mer aktuell i common law länderna samt att de tillämpade resultatutjämnning i mindre utsträckning jämfört med civil law länderna. En liknande slutsats drogs av Bushman och Piotroski (2006) vars studie visade stöd för att länder med ett starkt skydd för investerare rapporterar dåliga nyheter tidigare. Van de Poel, Maijoor och Vanstraelens (2009) studie påvisade också att länder med ett starkt juridiskt system skriver ned sin goodwill i större utsträckning än länder med ett svagare juridiskt system.

Empirin stödjer den tidigare forskningen om att goodwillnedskrivningarna görs tidigare i common law gruppen jämfört med den franska gruppen då deras redovisning anses vara mer aktuell. Den franska gruppen däremot kan vara benägen att sprida ut nedskrivningarna över en period framöver då tidigare forskning visat att resultatutjämnning är vanligt i civil law gruppen. La Porta et al. (1998) beskriver också att common law länderna har bättre skydd för investerare och ett starkare rättssystem än den franska gruppen. Detta kan också vara en orsak till att common law länderna genomför större nedskrivningar än den franska gruppen som enligt La Porta et al. (1998) har det svagaste investerarskyddet och rättssystemet av grupperna i undersökningen.

6.2.2 Common law gruppen jämfört med den tyska gruppen

Resultatet visade att common law gruppen inte skilde sig åt för något av de undersökta åren mot den tyska gruppen. Nollhypotesen kunde därmed inte förkastas för något av åren.

Precis som i avsnittet ovan tillhör common law gruppen och den tyska gruppen olika rättstraditioner. I det här fallet kan inte undersökningen stödja att nedskrivningarna av goodwill varierar beroende på rättstradition. Sett till den historiska redovisningen av goodwill som tagits upp i kapitel tre av Ding, Richard och Stolowy (2007) erkände Tyskland, ur den tyska gruppen, goodwill som en tillgång långt efter Storbritannien, ur common law gruppen. Den tyska synen på goodwill har därför varit reserverad till skillnad från Storbritannien som tidigt erkände goodwill i balansräkningen. Även om länderna historiskt haft olika syn på goodwill så visade inte undersökningen några spår av att det idag skulle påverka gruppernas nedskrivningar. Sedan år 2000 har den tyska redovisningen närmast sig common law länderna då tyska företag fick möjlighet att tillämpa US GAAP och IFRS.

Resultatet stöds därmed inte av Ball, Kothari och Robins (2000) studie om att redovisningen i common law och civil law länder skiljer sig åt. Bushman och Piotroskis (2006) studie överensstämmer dock med författarnas resultat det vill säga att länder med ett starkt skydd för investerare redovisar dåliga nyheter tidigare. I La Portas et al. (1998) studie framkommer att det bästa investerarskyddet finns i common law gruppen följt av den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen. Grupperna borde därför reagera tidigt och skriva ner goodwill i en konjunkturedgång. Den tyska och den skandinaviska gruppen är också enligt La Porta et al. (1998) de grupperna som har den högsta kvalitén i rättssystemet. La Portas et al. (1998) studie konstaterar dock att common law gruppens rättssystem också håller en hög klass. Likheterna mellan investerarskyddet och rättssystemen kan vara en orsak till att länderna inte visar några skillnader gällande nedskrivning av goodwill.

Common law gruppen erbjuder även det bästa skyddet för kreditgivare. Även här är skillnaderna mellan grupperna små, speciellt eftersom La Porta et al. (1998) menar att den tyska gruppen har ett starkt skydd för långivare med säkerheter men ett svagare skydd för övriga långivare. Den uppdelningen kan leda till att den tyska gruppens kreditgivarskydd underskattas i undersökningen. Alltså visar grupperna på likheter även här vilket som ovan nämnts kan leda till att nedskrivningarna av goodwill görs på samma sätt grupperna emellan.

6.2.3 Common law gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen

Resultatet visade att common law gruppen och den skandinaviska gruppen skilde sig åt år 2007. För år 2008 och år 2009 fanns ingen statistisk säkerställd skillnad mellan grupperna.

Även i det här fallet tillhör de båda grupperna olika rättstraditioner men en skillnad kan endast säkerställas för ett av åren. De skandinaviska ländernas redovisning har historiskt influerats av den tyska gruppens redovisning. Under senare år har dock den skandinaviska gruppen närmat sig common law gruppen, vilket kan förklara att grupperna inte skiljer sig mycket åt. Common law gruppen har ett bättre investerarskydd men å andra sidan har den skandinaviska gruppen ett högklassigt rättssystem vilket båda är viktiga faktorer som påverkar nedskrivningarna (La Porta et al., 1998; Bushman & Piotroski, 2006; Van de Poel, Maijoor & Vanstraelen, 2009). Detta kan vara ytterligare en orsak till att länderna visar stora likheter.

6.2.4 Den tyska gruppen jämfört med den franska gruppen

Resultatet visade en signifikant skillnad för alla de undersökta åren mellan den franska gruppen och den tyska gruppen.

De båda grupperna härstammar från rättstraditionen civil law men La Porta et al. (1998) delade in länderna i två separata grupper på grund av att skillnader vuxit fram mellan grupperna. Historiskt har båda grupperna behandlat goodwill konservativt och det tog därför lång tid innan goodwillposten fick balanseras och skrivas av i de båda grupperna. La Porta et al. (1998) beskriver att den tyska gruppen har ett bättre skydd för investerare samt högre kvalitet på rättssystemet jämfört med den franska gruppen. Resultatet överensstämmer med vad Van de Poel, Maijoor och Vanstraelen (2009) och Bushman och Piotroski (2006) kom fram till, nämligen att ett bra investerarskydd och en hög kvalitet på rättssystemet leder till större nedskrivningar. Detta är två möjliga förklaringar till att grupperna skiljer sig åt gällande nedskrivning av goodwill.

6.2.5 Den skandinaviska gruppen jämfört med den franska gruppen

Resultatet visade att den franska gruppen och den skandinaviska gruppen inte skilde sig åt för åren 2007 och 2008. År 2009 visade dock resultatet på en skillnad grupperna emellan.

Även här tillhör båda grupperna civil law traditionen men grupperna har blivit placerade i olika undergrupper i La Portas et al. (1998) studie. Historisk har goodwillhanteringen i Frankrike och de skandinaviska länderna skilt sig åt då Frankrike på grund av sitt skattesystem ej tillät systematisk avskrivning. De skandinaviska länderna å andra sidan kännetecknas av att de tidigt erkände goodwill i balansräkningen och att de hade korta avskrivningstider jämfört med de övriga grupperna. Beträffande La Portas et al. (1998) ranking mellan grupperna avseende skydd för investerare och kreditgivare samt styrka i rättssystemet så skiljer sig grupperna markant åt. Den skandinaviska gruppen visar på både bättre skydd för intressenter och högre kvalitet i rättssystemet än den franska gruppen. Trots det skiljer sig grupperna åt endast år 2009. En möjlig förklaring till varför det är så kan vara att nedskrivningarna är fördröjda i den skandinaviska gruppen. Enligt Hayen och Hughes

(2005) undersökning är ofta nedskrivningar fördröjda tre till fyra år från den faktiska ekonomiska händelsen.

6.2.6 Den tyska gruppen jämfört med den skandinaviska gruppen

Resultatet visade att den tyska och den skandinaviska gruppen inte skilde sig åt för åren 2008 och 2009. För 2007 kunde en signifikant skillnad säkerställas mellan grupperna.

Den tyska och skandinaviska gruppen kommer båda ifrån civil law traditionen. Grupperna visar stora likheter historiskt både vad gäller styrkan i rättssystemet och skydd för investerare och kreditgivare. Utöver detta har också de skandinaviska länderna influerats av den tyska gruppens redovisning. Därför är det inte speciellt märkvärdigt att grupperna inte skiljer sig speciellt mycket åt.

Det enda året som skilde grupperna åt var år 2007 då ingen lågkonjunktur rådde i EU. Att en skillnad finns för endast detta år kan bero på att den tyska gruppen i undersökningen visat tendenser till att oavsett konjunkturläge alltid göra stora goodwillnedskrivningar jämfört med de övriga grupperna. Det karaktärsdraget tyder på att den tyska gruppen tillämpar en mer konservativ redovisning vad gäller goodwillnedskrivningarna jämfört med de andra grupperna.

Under år 2009 finns som sagt ingen signifikant skillnad, men utifrån "mean rank" kan utläsas att den skandinaviska gruppens nedskrivningar av goodwill passerade den tyska gruppens. Det är samma tendens som iakttagits för den skandinaviska gruppen och även för common law gruppen och den franska gruppen. Eftersom tendensen är återkommande i alla fall drar författarna slutsatsen att nedskrivningarna i den skandinaviska gruppen är fördröjda.

6.3 Nationella skillnader inom gruppen

Det sista testet i uppsatsen gjordes för att kontrollera om det fanns nationella skillnader inom en och samma grupp. Som kartlagts ovan visade testen att den tyska och den franska gruppen skilde sig åt för alla åren och att den tyska gruppen genomförde störst nedskrivningar samtliga år. Sett till den historiska hanteringen av goodwill mellan grupperna är skillnaden förvånande eftersom båda grupperna sent accepterade goodwill som en tillgång.

I det sista testet undersöktes enbart länderna Frankrike och Tyskland. Utfallet blev att det inte fanns någon skillnad mellan länderna för något av åren. Resultatet överrensstämmer bättre med den historiska redovisningstraditionen som präglade de båda länderna, det vill säga den kontinentala redovisningstraditionen som kort nämnts i kapitel tre. Utifrån resultatet i empirin visade landet Frankrike större likheter med de övriga grupperna i undersökningen än vad den franska gruppen visade.

Eftersom resultatet skiljer sig åt mellan de två testen kan författarna konstatera att trots att en gruppering används för att skilja de olika länderna i EU åt, så kan ändå nationella olikheter inom gruppen komma att påverka resultat. Antagande kan därför göras om att det inte är helt okomplicerat att dela in länderna i EU i olika grupper då det är ett flertal olika faktorer som till slut påverkar landets goodwillnedskrivning.

7. Slutsats

Detta kapitel avser att redogöra för de slutsatser som går att dra från studiens resultat samt svara på uppsatsens problemformulering och syfte. Avslutningsvis ger författarna förslag på fortsatta studier inom ämnesområdet.

EU har valt att lagstadga IASBs redovisningsstandard IFRS i hopp om att stärka kvalitén och öka jämförbarheten i de finansiella rapporterna. Resultat i studien visar dock att införandet av ett gemensamt regelsystem i EU inte inneburit en fullständig harmonisering av goodwillhanteringen. Författarna har kartlagt vilka samband som finns mellan nedskrivningarna av goodwill och vilken rättstradition som länderna historiskt utvecklats ifrån, för att kunna svara på uppsatsens huvudsakliga frågeställning.

- **Har länderna i EU olika benägenheter att skriva ner goodwill vid en konjunkturedgång beroende på vilken rättstradition de härstammar ifrån?**

Studiens resultat visar att de fyra identifierade grupperna skriver ned sin goodwill olika beroende på vilken rättstradition de härstammar ifrån. Trenden under de tre undersökta åren är gemensam för alla grupperna det vill säga att den procentuella goodwillnedskrivningen ökar för varje år. Uppsatsen visar tydligt att goodwillnedskrivningarna i en konjunkturedgång följer olika mönster beroende på vilken grupp de tillhör.

Common law gruppen är den grupp som tidigast reagerat på konjunkturedgången då gruppen gjorde klart störst nedskrivningar år 2008 det år finanskrisen inträffade. Året efter var gruppen den som gjorde näst minst nedskrivningar. Den franska gruppen å andra sidan visar tendenser till att underskatta sina goodwillnedskrivningar jämfört med de övriga grupperna, då gruppen under de undersökta åren redovisat minst eller näst minst nedskrivningar. Den tyska gruppens goodwillnedskrivningar visar på raka motsatsen till den franska gruppens eftersom de är relativt stora jämfört med de andra grupperna under samtliga undersökta år. Den tyska gruppen visar därmed tendenser jämfört med övriga grupper att hellre undervärdera än att blåsa upp sin balansräkning vilket ligger i linje med konservativ redovisning. Resultatet i studien visar att de två grupper som genomför mest lika goodwillnedskrivningar är den tyska gruppen och common law gruppen då grupperna ej skiljer sig åt något av de tre undersökta åren. Slutligen påvisar den skandinaviska gruppen tendenser till att skriva ner goodwill senare än de övriga grupperna eftersom gruppen gör minst nedskrivningar år 2007 och näst minst nedskrivningar år 2008 för att år 2009 vara den grupp som gör störst nedskrivningar. Detta kan vara ett tecken på att nedskrivningarna är fördröjda på grund av att företagsledningen utnyttjar det ökade bedömningsutrymme som finns gällande nedskrivningar av goodwill. Företagsledningen kan därmed ta nedskrivningarna när det passar eller sprida ut dem över en period.

När det gäller nedskrivningar av goodwill visar den tyska och den skandinaviska gruppen större likheter med common law traditionen än med civil law traditionen. Den franska gruppen är den som står ut mest eftersom den skiljer sig under alla de

undersökta åren jämfört med common law gruppen och den tyska gruppen. Sett utifrån investerare- och kreditgivarskydd samt rättssystem är common law gruppen, den tyska gruppen och den skandinaviska gruppen likartade, vilket ytterligare förstärker att deras nedskrivningar borde vara snarlika. Den franska gruppen skiljer sig dock med avseende på ovan nämnda faktorer vilket till viss del kan förklara varför gruppens goodwillnedskrivningar skiljer sig från de övriga.

Efter att ha testat om länderna Frankrike och Tyskland skiljer sig åt kunde ingen signifikant skillnad påvisas, trots att en skillnad fanns när den franska och den tyska gruppen testades mot varandra. En förklaring kan vara att den franska gruppen innehåller fler och mindre länder än de övriga grupperna. Eftersom det uppkom skillnader i den franska gruppen tyder det på att det kan finnas nationella skillnader även inom samma grupp som påverkar nedskrivningarna. Författarna antar därför att det inte är helt okomplicerat att dela in länderna i EU i olika grupper då det är många faktorer som till slut påverkar nedskrivningarna av goodwill.

Trots att ett gemensamt regelverk finns för alla de undersökta grupperna kan undersökning visa på skillnader i hanteringen av goodwillposten. Enbart ett gemensamt regelverk är därmed ej tillräckligt för att uppnå fullständig harmonisering. Två väsentliga orsaker till att det tänkta målet ej uppfyllts kan vara att regelverket är principbaserat och att det därmed lämnar stort utrymme till företagen att göra egna bedömningar. Det andra skälet kan vara att regelverket ej övervakas centralt utan att uppföljning endast sker nationellt vilket ger möjligheter till att landets historia påverkar kontrollfunktionen i hemlandet.

7.1 Förslag till vidare forskning

Författarna är medvetna om att en förenkling gjorts i och med antagandet om att konjunkturpåverkan och branschammansättning varit lika i de undersökta grupperna. Nedan ges förslag på vidare forskning där inte dessa antaganden behöver göras i lika stor utsträckning. Förslagen är utformade för att på djupet undersöka om företagens bedömningar vid nedskrivning av goodwill skiljer sig åt.

För att ytterligare undersöka om det finns nationella skillnader bland företagen i EU kan företagens diskonteringsränta vid nedskrivningsprövningen jämföras. Den procentuella förändringen av företagens diskonteringsränta kan jämföras åren efter en konjunkturedgång. För att jämförelsen mellan länderna skall vara rättvisande måste troligen företagens diskonteringsränta jämföras med landets utveckling av den riskfria räntan eller med ett genomsnitt av företagens diskonteringsränta för varje år i respektive land. På detta sätt undersöks tydligare om företagen ändrar sina bedömningar vid nedskrivningsprövningen.

I inledningen på kapitlet nämndes att konjunkturläget kan ha påverkat länder och företag olika, vilket kan ha påverkat undersökningens utfall. För att försöka eliminera att konjunkturen påverkar länderna olika kan urvalet istället endast utgöras av de företag som har ett P/B- tal under ett. Detta betyder att marknaden värderat företagen på samma sätt, nämligen under det bokförda värdet. Ett annat tillvägagångssätt kan vara att välja de företag som gått från ett P/B- tal över ett till under ett. Dessa företag borde

utgöra en grupp som påverkats negativt av konjunktturnedgången och därför riskerar en nedskrivning av goodwillposten.

Ytterligare ett förslag är att undersöka vilka orsaker företagen anger i sina årsredovisningar att nedskrivningen beror på och därefter se om det finns skillnader mellan länder. Det kan till exempel finnas skillnader i om företagen anger orsaker som relaterar till konjunkturläget eller andra orsaker som till exempel ökad konkurrens.

Under uppsatsens gång kom även författarna till insikt med att det fanns skillnader inom den franska gruppen. Författarna anser därför att det skulle vara intressant att fokusera enbart på den franska gruppen, för att kartlägga vilka länder inom gruppen som skiljer sig åt vad gäller goodwillnedskrivningarna, eftersom denna grupp innehåller både stora och små länder.

Slutligen anser författarna att det skulle vara intressant att göra samma studie fast under en hel konjunkturcykel för att se om samma mönster återfinns mellan de fyra identifierade grupperna.

Bilaga A

EU-ländernas indelning efter La Porta;

Common law;

Storbritannien

Irland

Civil law;

Franskt ursprung;

Spanien

Portugal

Nederländerna

Italien

Grekland

Frankrike

Belgien

*Luxemburg

*Polen

Tyskt ursprung;

Tyskland

Österrike

Skandinaviska gruppen

Sverige

Danmark

Finland

* (Polen och Luxemburg har ej La Porta et al. (1998) med i sin testning men han nämner i rapporten att länderna till hör det franska ursprunget.)

Bilaga B

Real BNP-tillväxt

Tillväxttakten för BNP volym - procentuell förändring från föregående år

	2007	2008	2009
EU (27 länder)	2,9	0,7	-4,2
Länderna som finns med i studien;			
Storbritannien	2,6	0,5	-4,9
Irland	6	-3	-7,5
Spanien	3,6	0,9	-3,6
Portugal	1,9	0	-2,7
Nederländerna	3,5	2	-3,6
Italien	1,5	-1,3	-5
Grekland	4,5	2	-2
Frankrike	2,3	0,4	-2,2
Belgien	2,9	1	-3
Luxemburg	6,5	0	-3,4
Polen	6,8	5	1,7
Tyskland	2,5	1,3	-5
Österrike	3,5	2	-3,6
Sverige	3,3	-0,4	-5,2
Danmark	1,7	-0,9	-4,9
Finland	4,9	1,2	-7,8

TABELL BILAGA B - REAL BNP-TILLVÄXT

Siffrorna i tabellen är tagen ifrån Eurostat -

(<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>) - 14/5 2010

8. Referenser

8.1 Böcker

Barker, R., (2001). *Determining value*, Pearson Education Limited

Berenson, M., Levine, D., Krehbiel, T., (2009). *Basic Business Statistics concepts and applications*, Pearson International Edition

Edhammar, H., Thorell, P., (2005). *Företagens redovisning*, Iustus förlag AB, Uppsala

Eneroth, B., (1984). *Hur mäter man vackert? Grundbok i kvalitativ metod*, Akademitlitteratur

FAR SRS., (2009). *Internationell redovisningsstandard i Sverige*, FAR SRS förlag

Fagerström, A., Lundh, S., (2005). *Internationella Redovisningsregler (IAS) med ett svenskt perspektiv*, Linköpings universitet

Fregert, K., Jonung, L., (2005) *Makroekonomi Teori, Politik & Institutioner*, Studentlitteratur

Körner, S., och Wahlgren, L., (2006). *Statistisk dataanalys*, Studentlitteratur

Lawrence, S., (1996). *International Accounting*, Thomson Business press

Lee, C., och Lee, J., och Lee, A., (2000). *Statistics for Business and Financial Economics*, Second Edition, World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd.

Lundahl, U., Skärvad, P.H., (1999). *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, Studentlitteratur

Lönnqvist, R., (2009). *Årsredovisningar i koncerner*, Studentlitteratur

Marton, J., Falkman, P., Lumsden, M., Petterson, A.K., Rimmel, G., (2008). *IFRS- i teori och praktik*, Bonnier utbildning

Nilsson, H., Isaksson, A., Martikainen, T., (2002). *Företagsvärdering med fundamental analys*, Lund, Studentlitteratur

Nobes, C., Parker, R., (2006). *Comparative International Accounting*, Pearson Education Limited

Patel, R., Tebelius, U., (1987). *Grundbok i forskningsmetodik*, Studentlitteratur, Lund

Patel, R., Davidson, B., (2003). *Forskningsmetodikens grunder - Att planera, genomföra, och rapportera en undersökning*. Lund, Studentlitteratur

Schiller, S., Fagerström, A., Lundh, S., (2008). *Assets in financial reporting*, Linköping

University

Smith, D.,(2006). *Redovisningens språk*, 3:e upplagan Lund, Studentlitteratur

Sundgren, Nilsson & Nilsson., (2007). *Internationell redovisning, teori och praxis*, Studentlitteratur

Svenning, C., (2003). *Metodboken*, Lorentz Förlag

8.2 E-böcker

Schwencke, H.R., (2002). *Accounting for Mergers and Acquisitions in Europe - Germany, United Kingdom, Denmark, Norway, Sweden*, IBFD Publications BV

8.3 Artiklar

Alexander, D., Archer, S., (2000). On the Myth of “Anglo-Saxon” Financial Accounting. *The international journal of accounting*, Vol. 35, Issue 4, p539-557.

Ali, A., Hwang, L., (2000). Country-Specific Factors Related to Financial Reporting and the Value Relevance of Accounting Data, *Journal of Accounting Research*, 38: 1-21.

Bradshaw, M, T., Miller, G, S., (2008). Will Harmonizing Accounting Standards Really Harmonize Accounting? Evidence from Non-U.S. Firms Adopting U.S. GAAP, *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, vol. 23 Issue 2, p. 233-263

Ball, R., Kothari, S.P., Robin, A., (2000). The effect of international institutional factors on properties of accounting earnings, *Journal of Accounting and Economics*, 29, p. 1-51

Bushman, R.M., Piotroski, J.D., (2006). Financial reporting for conservative accounting: The influence of legal and political institutions, *Journal of Accounting and Economics*, 42 107–148

Christiansen, M., (1993). Accounting regulation in Denmark, *European Accounting Review*, 2: 3

D’Arcy, A., (2006). De facto accounting harmonization versus national context – goodwill accounting in Germany and Japan, Working paper, University of Lausanne

Ding, Y., Richard, J., Stolowy, H., (2008). Towards an understanding of the phases of goodwill accounting in four Western capitalist countries: From stakeholder model to shareholder model, *Accounting Organizations and Society* 33, 7-8, 2008. p. 718-755

Delvaile, P., Ebbers, G., Saccon, C. (2005). International Financial Reporting Convergence: Evidence from Three Continental European Countries, *Accounting in Europe*, 2, 137-164.

Hayn, C., Hughes, P.J., (2005). Leading indicators of goodwill impairment, *Journal of Accounting, Auditing and Finance*, Vol. 21 Issue 3, p223-265

Hamberg, M., Paananen, M., Novak, J., (2009). The Adoption of IFRS 3: The Effects of Managerial Discretion and Stock Market Reactions, Working paper, University of Hertfordshire

Hüegh-Krohn, J., Knivsflå. K.H., (2000). Accounting for Intangible Assets in Scandinavia, the UK, the US, and by the IASC: Challenges and a Solution, *The International Journal of Accounting*, Vol. 35, No. 2

Jaafar, A., McLeay, S., (2007). Country Effects and Sector Effects on the Harmonization of Accounting Policy Choice, *ABACUS*, Vol. 43, No. 2, 2007

Jones, S., (2009). Goodwill and Harmony?, *Accountancy*, Aug 2009, Vol. 144 Issue 1392, p30-32

La Porta, R., Lopez-de-Silanes, F., Shleifer, A., Vishny, R.W., (1998). *Law and finance, Journal of Political Economy*, 1998, Vol. 106 no 6

Marton, J., (2009). Nedskrivning av goodwill – hur jämförbart är det? *Balans* nr 5/2009

Marton, Jan. I huvudet på en normsättare. *Balans* Nr 8-9/2007

Nobes, C., (2006). The survival of international differences under IFRS: towards a research agenda, *Accounting and Business Research*, Vol. 36. No. 3

Nobes, C., (1998). Towards a general model of the reasons for international differences in financial reporting, *Abacus*, Vol. 34, Issue 2, 162-187

Ramanna, K., Watts, R.L., (2008). Evidence from Goodwill Non-impairments on the Effects of Unverifiable Fair-Value Accounting, Working paper 08-014, Harvard Business School

Van de Poel, K., Maijor, S., Vanstraelen, A., (2009). IFRS goodwill impairment test and earnings management: the influence of audit quality and institutional environment, Working paper, University of Maastricht & University Antwerpen

8.4 Internet

Gustafsson, B., Rodin, J., (2009-03-05). <http://www.ey.com/SE/sv/Newsroom/News-releases/Pressmeddelande-090305> - hämtad 2010-04-16

European Economic Forecast – autumn 2009:
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/publication16055_en.pdf. - hämtad; 2010-05-15

Offentliga finanser och penningpolitik tal av Svante Öberg; Sveriges Riksbank;
www.riksbank.se/upload/Dokument_riksbank/Kat.../Tal/.../100426.pdf) - hämtad; 2010-05-15

http://www.e24.se/makro/varlden/norden-ser-en-aterhamtning_1706305.e24; Leif Petersen - 2009-11-25;- hämtad; 2010-05-15

Eurostat:

(<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsieb020>) - hämtad; 2010-05-14

Deloitte - www.deloitte.com/dtt/section_node/0,1042,sid%253D86023,00.html - Hämtad 2010-04-15

Ernst & Young - www.ey.com/SE/sv/Newsroom/News-releases/Pressmeddelande-090305 -hämtad 2010-05-16